

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

TRABAJO FIN DE GRADO

CURSO 2017/18

**ESTUDIO CUALITATIVO DE LA PELOTA
VALENCIANA DENTRO DE LA EDUCACIÓN
FÍSICA EN LOS CENTROS EDUCATIVOS DE
ONTENIENTE**

Presentado por el estudiante:

Mario Calatayud Jiménez

Profesor tutor:

Jordi Naya Noguerols

Ámbito general de referencia del TFG:

Enseñanza de la Actividad Física y el Deporte

Agradecimientos.

Este trabajo de fin de grado, realizado en la Universidad de Valencia ha sido un proceso costoso, experimental y muy útil para mi persona, durante estos meses de investigación, de reuniones, de horas de trabajo, siempre he tenido a mi familia mostrándome su apoyo más cercano en todo momento, comprendiendo mis malos momentos y teniendo mucha confianza en mí, por ello, quiero agradecerles todas las muestras de cariño incondicional mostrado hacia mi persona.

Posteriormente y una figura fundamental para la realización de este trabajo, es mi tutor el profesor Jordi Naya Nogueroles, al cual le quiero agradecer con mi más sincera gratitud, todo el trabajo y horas que ha dedicado en mí y en la elaboración de este trabajo sin dejarse un hilo colgando, las respuestas rápidas con todas las correcciones necesarias, seminarios largos y a horas incómodas del día... muchas gracias por tu incansable paciencia y apoyo durante todo momento. Darte las gracias por mostrar tanto interés en este tema y ser un fanático de este deporte, ya que con tu ilusión, euforia y modo de entender la pelota valenciana conseguiste entusiasmarme e ilusionarme, por ello decidí realizar este estudio.

Seguidamente agradecer a todos los docentes entrevistados a lo largo del estudio, ya que sin su colaboración este estudio no habría tenido futuro. Tengo que destacar la buena colaboración y actitud respetuosa que mostraron todos ellos al propiciarme contactos, información, recursos...

Finalmente y como pilares fundamentales a lo largo de la carrera y como no durante la elaboración del trabajo, agradecerles a mis amigos su buena disposición en todo momento a la hora de ayudarme, y las horas largas que tenían que aguantarme hablando del trabajo y pidiéndoles su valoración.

¡Mis más sinceros agradecimientos a todos vosotros!

Mario Calatayud Jiménez.

Resúmenes y palabras clave.

Resumen

En el presente trabajo se realiza un estudio sobre el uso que se hace del contenido de la pelota valenciana en las clases de Educación Física, en la enseñanza de primaria y secundaria de los centros educativos de Onteniente. Para la realización de este estudio nos basamos en una metodología de investigación cualitativa, en la cual utilizaremos entrevistas semi-estructuradas, las cuales nos han servido como instrumento de investigación a la hora de analizar a quince docentes de Educación Física.

Consecuentemente los resultados hacen referencia a los datos extraídos a partir del análisis de las entrevistas, de los cuales destacamos la falta de formación de los docentes respecto a esta materia, la utilización del “raspall” como contenido base de pelota en las clases de E.F i la falta de instalaciones específicas de este deporte en los centros.

Palabras Clave

Educación Física, Pelota Valenciana, entrevistas, profesores, currículo educativo.

Resum

En aquest treball es realitza un estudi sobre l'ús que es fa del contingut de la pilota valenciana a les classes d'Educació Física, en l'ensenyament de primària i secundària dels centres educatius d'Ontinyent. Per a la realització d'aquest estudi ens basem en una metodologia d'investigació qualitativa, en la qual utilitzarem entrevistes semi-estructurades, les quals ens han servit com a instrument d'investigació a l'hora d'analitzar a quinze docents d'Educació Física.

En conseqüència, els resultats es refereixen a les dades extretes de l'anàlisi de les entrevistes, dels quals destaquem la manca de formació dels docents sobre aquest esport, l'ús del raspall com a contingut base en les classes d'E.F i la falta d'instal·lacions específiques per a aquest esport en els centres.

Paraules Clau

Educació Física, Pilota Valenciana, entrevistes, professors, currículum educatiu.

Abstract

In the present work a study is made about the use that is made of the content of the Valencian ball in Physical Education classes, in the primary and secondary education in the educational centers of Onteniente. For the realization of this study, we rely on a qualitative research methodology, in which we will use semi-structured interviews, which have served as a research instrument when analyzing fifteen Physical Education teachers.

Consequently, the results refer to the data extracted from the analysis of the interviews, of which we highlight the lack of training of teachers regarding this subject, the use of "raspall" as base ball content in the PE classes and the lack of specific facilities for this sport in the centers.

Key Words

Physical Education, valencian ball, interviews, teachers, educational curriculum.

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	1
2. MARCO TEÓRICO.....	2
2.1. Educación Física y “Pilota Valenciana”.	2
2.2. Evolución de la “Pilota Valenciana” dentro del ámbito educativo.....	6
3. Objetivos.....	10
2.1 Objetivo general.....	10
2.2 Objetivos específicos	10
4. METODOLOGÍA.....	11
4.1 Metodología del estudio.....	11
4.2 Muestra y Procedimiento.	11
4.3 Instrumento de recogida de la información.	13
4.4. Procedimiento de recogida de la información.	14
4.5 Análisis y presentación de la información.	15
5. RESULTADOS Y DISCUSIÓN	16
5.1. Conocimientos y contacto de los docentes con la Pelota Valenciana.....	16
5.2 Formación de los docentes analizados, respecto a la pelota valenciana.	18
5.3 Práctica de los contenidos de pelota valenciana en las clases de Educación Física.	20
5.4 Instalaciones en los centros, práctica de la pelota fuera del ámbito escolar.	24
5.5 Comparativa de la pelota con otros deportes de mayor repercusión social y valoración de los docentes sobre la temática del estudio.....	26
6. CONCLUSIONES.....	28
7. VALORACIÓN PERSONAL DEL TFG.....	30
8. REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS	33
9. ANEXOS.....	35
9.1 Anexo I	35
9.1.1 Modelo/guión entrevista a los docentes de Educación Física.	35
9.2 Anexos II: Entrevistas realizadas.....	37
9.2.1. Subjecte 1	37
9.2.2. Subjecte 2	40
9.2.3. Subjecte 3.....	43

9.2.4. Subjecte 4	48
9.2.5. Subjecte 5	48
9.2.6. Subjecte 6	53
9.2.7. Subjecte 7	57
9.2.8. Subjecte 8	61
9.2.9. Subjecte 9	66
9.2.10. Subjecte 10	71
9.2.11. Subjecte 11	75
9.2.12. Subjecte 12	78
9.2.13. Subjecte 13	82
9.2.14. Subjecte 14	85
9.2.15. Subjecte 15	88

II. ÍNDICE DE TABLAS

Tabla 1: Resumen hechos históricos importantes, elaboración propia.....	4
Tabla 2: Elaboración propia a partir de los decretos del DOGV.....	7
Tabla 3: Elaboración propia a partir del decreto 108/2014 del DOGV.....	8
Tabla 4: Extraída de la ponencia de Manolo Conca en el I Congreso de Pelota Valenciana en el 2017.....	8

III. ÍNDICE DE FIGURAS

Figura 1: Fuente (internet), lucha en la Antigüedad.....	3
Figura 2: Elaboración propia a partir de una búsqueda bibliográfica en Internet	3
Figura 3: Elaboración propia a partir de los centros analizados en el estudio.....	13
Figura 4: Elaboración propia del gráfico a partir de las entrevistas e imagen extraída de Internet.....	16
Figura 5: Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas e imagen extraída de Internet.....	16
Figura 6: Elaboración propi, a partir de los resultados de las entrevistas realizadas.	18
Figura 7: Elaboración propia por medio de las entrevistas.	19
Figura 8: Elaboración propia, a partir de los resultados extraídos de las entrevistas realizadas.	19
Figura 9: Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.	21
Figura 10: Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.	21
Figura 11: Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas.	21
Figura 12 Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.	23
Figura 13 Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.	24
Figura 14 Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas realizadas.....	26

IV: Nomenclaturas y abreviaturas

- E.F = Educación Física

1. INTRODUCCIÓN

Para iniciar la temática elegida y para poner en contexto sobre este tema, es importante empezar definiendo cuales fueron los orígenes de nuestro deporte (la pelota valenciana). Al analizar la bibliografía, la mayoría de los autores opinan que los orígenes del juego de pelota valenciana se encuentran en las antiguas civilizaciones griegas y romanas. De hecho estos últimos fueron los encargados de su expansión por todo el continente europeo.

La pelota valenciana es un juego tradicional que se ha ido institucionalizando hasta convertirse en un deporte competitivo en la actualidad.

En este trabajo lo que se pretende investigar y reflejar es el tratamiento que se le da a la pelota valenciana en los centros educativos de la localidad de Onteniente, tanto a nivel Primaria como a nivel Secundaria. Para esto procederemos a explicar de una forma clara y sencilla, la evolución que ha tenido la pelota valenciana a lo largo de la historia hasta convertirse en un contenido dentro de la asignatura de educación física, y el uso que se hace de este contenido en cada centro educativo por parte del docente responsable.

He elegido una temática de este tipo, porque el ámbito educativo es el que más me motiva en la actualidad y por otra parte el juego de la pelota es una actividad que despierta un gran interés en mí ya que es un deporte propio de nuestra tierra, incluso de mi localidad. Todas las referencias que he podido encontrar mencionan al territorio valenciano como una de las zonas donde más se han practicado los juegos de pelota a mano a lo largo de la historia. A pesar de la gran evolución que ha tenido la pelota valenciana en apenas dos décadas, aun me siguen surgiendo algunas dudas importantes de porque no adquiere la importancia real que considero que debería tener un deporte con estos valores educativos. ¿Se imparte en los centros educativos la pelota valenciana tal y como se hace con otros deportes? ¿Los docentes disponen de la suficiente formación para ser capaces de realizar en sus clases unidades didácticas relacionadas con este deporte? ¿Se trabaja en los centros educativos de Onteniente, de forma directa los contenidos de la pelota valenciana tal y como se propone en los currículos?

Por lo tanto y con la intención de revelar todas estas dudas, mi trabajo se va a dividir en diferentes apartados, comenzare con una introducción, seguidamente desarrollare el marco teórico sobre la pelota valenciana y su evolución, luego mostraré los objetivos de nuestro trabajo. La siguiente parte del trabajo será nuestra metodología de investigación y el diseño el cual gastaremos para su ejecución. En la última parte del trabajo explicaré los resultados de dicha investigación y las conclusiones que podamos extraer. Para finalizar el trabajo presentaré las referencias bibliográficas y los anexos de mi trabajo.

2. MARCO TEÓRICO

Esta parte del trabajo, la voy a desglosar en diferentes sub apartados, empezare definiendo algunos conceptos claves como “pilota valenciana”, hare una breve reflexión de como este término ha evolucionado y se ha convertido en un deporte, concretaré el concepto de educación física.

En la segunda parte del marco teórico haremos una breve reflexión sobre la historia de la pelota a mano y como ha llegado a convertirse en un juego de cultura valenciana. Para finalizar con esta parte del trabajo, hablare de la evolución de la “pilota valenciana” dentro del ámbito educativo, desde que se incluyó en el currículo escolar por primera vez, hasta la utilización que se hace en la actualidad, en los centros educativos estudiados.

Para poder desarrollar este trabajo de forma eficiente y completa, se ha realizado una búsqueda de información y revisión de tesis doctorales, artículos de revista, libros y algunas ponencias expuestas en diferentes congresos.

2.1 Educación Física y “Pilota Valenciana”.

Para empezar a desarrollar estos conceptos clave, tengo que destacar que mi trabajo va dirigido hacia el ámbito educativo y por este motivo considero, fundamental empezar a desglosar los conceptos, de los más generales a los más específicos. De tal modo empezamos definiendo el término de Educación Física como:

“Aquella fase del proceso total educativo que concierne al desarrollo y utilización de las capacidades de movimiento voluntarias y con propósito definidos, incluyendo respuestas directamente relacionadas con las dimensiones mentales, emocionales y sociales. Las modificaciones del comportamiento estables resultan de estas respuestas centralizadas en el movimiento, de manera que el individuo aprende a través de la educación física” Nixon & Jewllet (1980, p. 28):

La “Educación Física” es un término que viene formándose a lo largo de nuestra historia, observamos sus orígenes en los hombres primitivos de la prehistoria, por medio de ejercicios físicos, como la caza o la lucha para sobrevivir. Más tarde en las civilizaciones del Extremo Oriente, como la India y China, aparece la Educación Física desde un punto más religioso, terapéutico y guerrero. Posteriormente fueron los griegos los que lograron conceder grandes aportaciones en el ámbito de la gimnástica, de la mano de Hipócrates y Galeno. Galeno en este aspecto y citado por Chinchilla y Zagalaz (1997:12), llegó a afirmar que...*el objeto de la Gimnástica era la Euexia o buen estado corporal...* y que la...*Gimnástica era la ciencia de todos los ejercicios*.

Cabe destacar en esta época, que el deporte adquiriría una gran importancia, debido a ello aparecen los Juegos Olímpicos de la era antigua en honor a Zeus. A continuación fueron los Romanos los que utilizaron las actividades físicas como medio de espectáculo, basados en luchas de fuerza en los circos, predominando de este modo la gimnasia profesional o la médica, siendo duramente criticada por filósofos como Séneca el cual decía que “una gimnasia cultivada en exceso no sólo era ridícula sino nefasta”(Seneca. L.A), entendiéndose estas actividades como la única similitud de la Educación Física actual, ya que utilizaban el movimiento de su propio cuerpo y por lo tanto un desgaste físico para poder realizar dichas actividades.

Figura 1: Fuente (internet), lucha en la Antigüedad

Posteriormente, la Educación Física durante la edad media tuvo una época oscura. Durante el siglo XIX i principios del siglo XX volvió a adquirir una gran importancia con la creación de escuelas, como la escuela Alemana y en la cual Guts Muths (1759-1859) proporcionó grandes aportaciones fundamentales, siendo considerado como el padre de la gimnasia pedagógica. Otras escuelas adquirieron importancia como la francesa, guiada por Amorós (1770-1848), o la escuela Sueca en la que destacó Pier Henrich Ling (1776-1839), el cual defendía que el fin de la Educación Física estaba en desarrollar de forma correcta y regular el cuerpo humano mediante ejercicios racionales. Para ello realiza una división de la gimnastica, la cual se puede dividir de la siguiente forma:

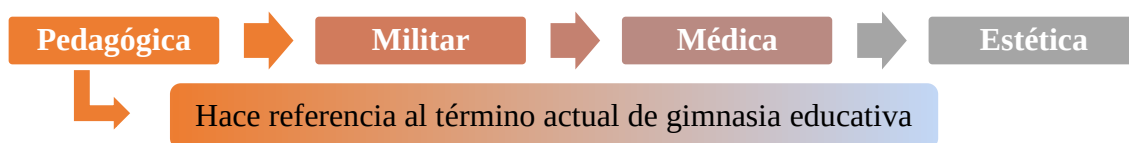

Figura 2: Elaboración propia a partir de una búsqueda bibliográfica en Internet

Por último y enlazando la educación física en nuestra actualidad es importante destacar la escuela Inglesa de la mano de Thomas Arnold (1795-1842), ya que es el primero que introduce el deporte en la escuela como parte integrante de la educación. Thomas Arnold basó su método en “*principios como la recreación, juego, deporte y reglas de juego*”, basándolo en la libertad de sus alumnos y en el fin de competición que otorga a sus ejercicios.

También podemos hacer referencia a la definición aportada por Parlebas en la cual expresa que la Educación Física es “*el área de la escolaridad preocupada por las conductas motrices de los alumnos*”. (Parlebas. P)

Por otra parte y como el concepto más importante en la elaboración de este trabajo, encontramos el término de la “Pilota Valenciana”, un juego o deporte de la Comunidad Valenciana, con multitud de modalidades que se basan la mayoría en golpear de forma directa y alternativamente una pelota con la mano para ganar territorio o espacio a otro jugador o al equipo rival.

Algunos autores como Llorens Millo, Recadero Agullo, Gabriel García Frasquet o Víctor Iñurria aluden que los juegos de pelota a mano Europeos tienen su origen en la antigüedad grecolatina. Pero es muy difícil hablar con propiedad puesto que es muy difícil acceder a la documentación de esta época. Lo que sí parece evidente es que los juegos de pelota a mano en el territorio valenciano se practican casi desde la llegada del Rey Jaime I el conquistador, puesto que las primeras referencias escritas son del siglo XIII. A modo de resumen presento una información que espero ayude a dar cierta perspectiva de la posible evolución histórica de los juegos de pelota a mano en Valencia.

Tabla 1: Resumen hechos históricos importantes, elaboración propia.

Periodo (Siglos)	Acontecimientos
s. XIII	• Aparecen las primeras referencias del juego en nuestro territorio (1276 en Alcoy).
s.XIV	• El juego se populariza a través de todos los estamentos y aparecen las primeras prohibiciones en la calle relacionadas con el juego.
s.XV, XVI i XVII	• El juego se populariza y se juega por todo el territorio español, existen multitud de “Trinquetes”.
s.XVIII	• El paso de la dinastía Austriaca a la Borbónica supone la desaparición del juego en la mayoría de la Península a excepción del País Vasco, las Islas Canarias y la Comunidad Valenciana.
s.XIX	• Construcción masiva de trinquetes en tierras valencianas. • Aparecen en prensa noticias que describen enfrentamientos de gran importancia como las partidas de Benifaió en 1849 o la de Ondara el 26 de noviembre de 1880, en las cuales competían los mejores jugadores de diferentes comarcas, y en la cuales se cruzaron grandes apuestas sin provocar ningún disturbio que alterara la convivencia de los vecinos de estas localidades. • Se inaugura el Trinquet de “Pelayo” el 20 de agosto de 1868. • Se constituye la Federación de Pelota Valenciana el año 1985.
s.XX	• A principios del siglo sigue la multitud de partidas aparecen grandes jugadores como “Nel de Murla”, “el Xiquet de Quart”, o “el Genovés” considerados de los mejores jugadores de “escala i corda” de la época.

	• Por otra parte existen otros factores por los que la pelota pierde fuerza en nuestro territorio como son el tránsito en las calles, las nuevas construcciones con ventanas de vidrio, las luces de las calles y sus decoraciones, la televisión, la introducción de deportes extranjeros o la falta de ayudas y protecciones (García y Frasset i Llopís Bauset, 1991).. • Celebración de los primeros congresos de Pelota a mano.
s.XXI	• En la orden del 2 de marzo del 2000, modifica la orden del 15 de mayo de 1992 incluyendo la pelota valenciana en la construcción de los nuevos centros de enseñanza. • Creación de la empresa “Val Net” el 27 de Julio de 2005. • Celebración del I Congreso de Pelota Valenciana considerado como tal, ya que los anteriores eran congresos de pelota a mano. Este se realiza en la ciudad de Valencia en Octubre de 2017. • Creación de la Fundación de Pelota Valenciana en Noviembre de 2017. Entidad que aúna 8 entidades públicas, 8 representantes de los diferentes estamentos de la pelota valenciana y 14 entidades privadas para la promoción y gestión del mundo profesional de la pelota valenciana.

Es muy simple, decimos que la “pilota valenciana” es el deporte autóctono de los valencianos ya que nosotros hemos creado modalidades propias (raspall, frare, galotxa, escala i corda, etc) y además hemos sido el único territorio de toda la península en el cual hemos mantenido vivamente (no de forma folclórica o anecdótica) tres características del juego desde la edad media: juego de pelota a mano sin herramientas, juego en enfrentamiento directo y juego realizado en la calle o espacios abiertos con el sistema de las rallas.

Por otra parte muchos son los que defienden que la pelota valenciana es un juego con un alto carácter educativo debido a sus múltiples beneficios en cuanto su riqueza de movimientos y a los valores de honestidad, juego limpio o mantenimiento de las tradiciones y la cultura de nuestros antepasados.

Si hacemos referencia al juego de la pelota hablaremos de una partida entre un grupo de amigos, sin estar institucionalizado y donde se pactan las normas antes de empezar el enfrentamiento. Este tipo de partidos todavía se pueden ver por ejemplo en la localidad de Onteniente en concreto en la calle de “Altet de San Joan”, durante los fines de semana. Por otra parte haremos referencia a la pelota valenciana como deporte, cuando esta institucionalizado, regido por unas reglas, es decir, si se practica dentro de una competición organizada por la federación de pelota valenciana.

Llegados a este punto me gustaría destacar como la pelota ha evolucionado a lo largo de la historia de un término al otro, y en la actualidad perviven las dos formas de práctica, es decir como juego y como deporte. Parece que la vertiente deportiva es la que está

imponiéndose si nos basamos en la cantidad de competiciones que promueve la federación.

2.2. Evolución de la “Pilota Valenciana” dentro del ámbito educativo.

En esta tercera parte y última dentro del marco teórico vamos a elaborar de manera clara y explícita la evolución que ha tenido la pelota valenciana dentro del ámbito educativo, es decir, como empezó a formar parte de la educación en los centros de enseñanza, cuando se incluyó en los currículos escolares de primaria y secundaria y la evolución que sigue hasta la ley que está en vigor actualmente.

Primeramente vamos a explicar el recorrido que ha tenido la pelota en el ámbito educativo desde su aparición en las clases de educación física a principios de los años 90. El Decreto 47/1992 del gobierno valenciano por el que se establecía el currículo de secundaria reflejaba lo siguiente:

- Objetivo de esta etapa: “Conocer el patrimonio cultural, participar en su conservación y mejora, respetar la diversidad lingüística y cultural como uno de los derechos de los pueblos i individuos, i desarrollar una actitud de interés y respeto hacia el ejercicio de este derecho.”
- Objetivo didáctico de E.F.: “Utilizar los juegos de campo, los populares y tradicionales, etc..., para el desarrollo de diversas estrategias y como medio para utilizar el tiempo libre.”

Estos eran los referentes legales a los que se acogían los pocos docentes de secundaria que intentaban justificar la introducción de la pelota valenciana en las clases de educación física.

Siguiendo con la evolución, encontramos que el año 2000 aparece la ordenanza del 2 de marzo por parte de la Consejería de Educación, en la cual se obligaba a todos los centros públicos de nueva construcción, a la construcción de instalaciones específicas para la práctica de la “Pilota Valenciana” (trinquets, frontón, galotxeta...). Esta es la primera aparición explícita de términos relacionados con el contenido de la pelota valenciana en la legislación educativa.

Posteriormente dos años después, durante el 2002 con la elaboración de la Ley orgánica de Calidad de la Educación LOCE 2002 observamos el Decreto 39/2002 del 5 de marzo del Gobierno Valenciano, el cual favorece de gran manera a la pelota valenciana en secundaria, ya que es la primera vez que aparece esta modalidad como contenido específico a tratar. («DECRETO 39 /2002, de 5 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se modifica el Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el

que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana. [2002/X2358])

Más tarde el 20 Julio de 2007 se empieza a observar la pelota valenciana en la educación primaria. De este modo a través de la LOE, encontramos diferentes Decretos los cuales hacen referencia a la pelota valenciana. Seguidamente, a partir de los decretos de la LOE publicados en el 2008 se hace referencia al bachillerato.

Por lo tanto a modo de resumen:

Tabla 2: Elaboración propia a partir de los decretos del DOGV.

Legislación	Gobierno	Referentes de la Pelota.
LOGSE 1990	Español	Los docentes relacionan la pelota con los juegos populares, ya que no existen referentes sobre esta.
Decreto 47/92	Gobierno	Se usan referencias indirectas, por medio de los deportes o juegos populares.
Decreto 20/92	Valenciano	
Orden 20 de marzo del 2000	Gobierno de Valencia	Se nombra por primera vez, haciendo referencia a las construcciones en los nuevos centros de la C.V.
Decreto 39/2002 del 5 de marzo	Gobierno de Valencia	Aparece por primera vez en el currículo de la ESO como objetivo de E.F N°8 i a la vez como contenido de 2º de la ESO, formando parte del apartado de juegos y deportes.
Decreto 112/2007 20 de julio.	Gobierno de valencia	Aparece en el currículo de 2º, 3º y 4º de la ESO como contenido específico.
Decreto 111/2007 20 de julio.	Gobierno de valencia	Aparece como contenido explícito en el currículo de primaria, concretamente en el segundo y tercer ciclo.
Decreto 102/2008 del 11 de julio	Gobierno de Valencia.	Aparece de forma indirecta en el currículo de Bachillerato, dentro de los “juegos y deportes autóctonos.
Decreto 108/2014 del 4 de julio.	Gobierno de Valencia.	Aparece como una recomendación de contenido (mezclado junto a otros) en el currículo de primaria, detalladamente en el 4º y 6º curso.
Decreto 87/2015 del 5 de julio.	Gobierno de Valencia.	Aparece como contenido obligatorio y de criterio de evaluación en todos los cursos de la ESO y de Bachillerato

Después de desarrollar todo el proceso evolutivo de este deporte, voy a relatar los contenidos y criterios de evaluación que están en vigor en la actualidad y en los cuales los docentes entrevistados se deberían basar a la hora de impartir la unidad de pelota.

Tabla 3: Elaboración propia a partir del decreto 108/2014 del DOGV.

La pelota en el currículo educativo actual

Decreto 108/2014 de 4 de julio		
Primaria	Contenidos	Criterios de evaluación
4º de primaria	Participación en juegos de iniciación deportiva o pre deportivos, alternativos, de malabares, modificados, con implemento, inclusivos, de innovación, cooperativos, de ritmo, populares, tradicionales y multiculturales con especial referencia a la modalidad autóctona de pelota valenciana.	No existe ningún referente específico.
5º de primaria	Participación en actividades deportivas de oposición, de cooperación, de cooperación-oposición o colectivas con especial referencia a la modalidad autóctona de la pelota valenciana	
6º de primaria	Participación en actividades deportivas psicomotrices o individuales, de oposición, de cooperación, de cooperación-oposición o colectivas con especial referencia a la modalidad autóctona de la pelota valenciana	

Tabla 4: Extraída de la ponencia de Manolo Conca en el I Congreso de Pelota Valenciana en el 2017

Decreto 87/2015 de secundaria		
Secundaria	Contenidos	Criterios de evaluación
1º ESO	Realización de golpes específicos con distinto móviles i aplicación a un juego de equipo como el “raspall” básico. Historia de la pelota valenciana, como a parte del patrimonio cultural que tenemos que preservar.	Realizar golpes específicos de la pelota valenciana con distintos móviles, i aplicarlos a un juego de equipo como el “raspall” básico
2º ESO	Utilización de los diferentes golpes específicos de la pelota valenciana, i aplicación a un juego específico como el “nyago” y sus variantes. Las instalaciones de la pelota valenciana, como parte de un	Realizar con corrección diferentes golpes específicos de la pelota valenciana i aplicar-los al “nyago” y a sus variantes.

	patrimonio cultural que se tiene que preservar.	
3º ESO	Los golpes específicos y los elementos técnicos, tácticos y reglamentarios de las modalidades de pelota valenciana como el raspall a la calle i trinquet, “el nyago” y el frare. Aspectos sociológicos i culturales de la pelota valenciana en la actualidad.	Utilizar los golpes específicos i los elementos técnicos, tácticos y reglamentación de pelota valenciana en “raspall “a la calle i al trinquet, “nyago” i “frare”.
4º ESO	Los diferentes golpes específicos, la táctica (sacar i restar) i el reglamento de la pelota valenciana en las modalidades de “raspall” a la calle y al trinquet, “a ratlles”, “nyago” i “frare”. La lengua y la pelota valenciana.	Adaptar con corrección los golpes específicos, la táctica (sacar y restar) i el reglamento de la pelota valenciana en las modalidades de “raspall” a la calle, al trinquet, “a ratlles”, “nyago” y “frare”.
Bachillerato	Organización y partidas de pelota valenciana. Conocer la historia y su evolución de las diferentes modalidades de este deporte. Conocer y practicar los diferentes golpes de este deporte, su táctica (sacar y restar) y todo el reglamento de la pelota valenciana en las modalidades de “raspall al carrer o al trinquet”, “el nyago”, “a ratlles” i “el frare”. Del mismo modo que hablar y conocer el idioma que se utiliza en este deporte (el valenciano)	Saber organizar partidas de pelota y jugar con las correctas correcciones a “raspall al carrer o al trinquet” “el nyago”, “a ratlles”, “el frare”, “escala y corda” i “la galotxa” Redactar propuestas para la difusión y practica del juego de la pelota valenciana.

Remato esta parte definiendo la pelota valenciana, como nuestro deporte autóctono, el cual constituye una importante parte de nuestro patrimonio cultural. Este deporte tiene una gran riqueza motriz, con diferentes modalidades, que pueden ser introducidas de una forma progresiva. Por último y de vital importancia, este deporte a lo largo de su historia ha sido considerado como un deporte de y para hombres, ya que las mujeres no tenían cabida en él, por lo tanto con la instauración de la pelota en los currículos educativos también favorecemos el conocimiento y practica de todas las alumnas.

3. Objetivos

Los objetivos los cuales se pretenden conseguir con la ejecución de este trabajo son los que relatare a continuación

2.1 Objetivo general

- Observar, investigar y analizar la situación de la pelota valenciana en la actualidad, dentro de la materia de educación física en los centros educativos de Onteniente.

2.2 Objetivos específicos

- Analizar qué importancia se le da actualmente al contenido de pelota valenciana dentro de la educación física.
- Estudiar las principales problemáticas que hacen que la pelota valenciana no avance dentro del ámbito educativo como otros deportes.
- Observar cuales son los contenidos de pelota que se imparten en estos centros y de qué forma lo realizan.

4. METODOLOGÍA

4.1 Metodología del estudio.

Para poder realizar este estudio, he utilizado la metodología basada en las entrevistas cualitativas semi-estructuradas que en este caso he realizado personalmente y las cuales he desarrollado en los docentes de Educación Física en las etapas de Primaria y Secundaria de la localidad de Onteniente. Al tratarse de un estudio cualitativo lo que buscamos es que el profesor se exprese con libertad a las preguntas planteadas, y que no se ciña a respuestas cerradas o patrones de respuestas como sería el caso del estudio cuantitativo.

En este caso, pienso que este tipo de metodología es el más adecuado, ya que se busca que el entrevistado de respuestas abiertas y una vez recogida toda la información poder extraer mis propias conclusiones a través de sus contestaciones.

4.2 Muestra y Procedimiento.

Después de tener clara la metodología a utilizar en nuestro estudio, el siguiente paso era decidir a quién iba dirigida las entrevistas. Primeramente el estudio estaba basado para todos los docentes activos de Educación Física en la etapa de primaria de Onteniente, pero posteriormente se aumentó la muestra a los docentes de Secundaria también, ya que me era accesible a estos centros y por lo tanto podía establecer un contacto con estas personas. Seguidamente, hago una breve descripción de todos los docentes entrevistados, siendo un total de 15 docentes activos, de diferentes características (genero, edad, años de docencia, titulación...). En este caso vamos a usar una nomenclatura especial (S1, S2, S3, S4, S5...) para poder respetar el anonimato de los sujetos entrevistados.

S1: Es un hombre de 28 años, de los cuales ejerce de maestro de educación física en un centro desde hace 6 años, actualmente está impartiendo clases a todos los cursos de primaria excepto el primero. Opta a una plaza como definitivo en este centro y dispone de la carrera de magisterio de E.F.

S.2: Es un hombre de 30 años, el cual dispone de la titulación de CAFD (Ciencias de la Actividad física y el deporte). Lleva impartiendo clases en la educación secundaria durante 3 años, y actualmente dispone de una plaza con contrato en un centro privado.

S.3: Es un hombre de 33 años, este sujeto es diplomado en Educación Física. Lleva 9 años como docente, impartiendo clases a primaria. Actualmente dispone de una plaza con contrato en un centro privado.

Metodología del estudio

S.4: Es un hombre de 33 años de edad, el cual tiene la carrera de Magisterio de primaria con la especialidad de Educación Física. Este sujeto lleva impartiendo 9 años clases como interino. Actualmente imparte clases en toda primaria.

S.5: Es una mujer que tiene 35 años y dispone de la titulación de Magisterio de Educación Física, cuenta con el Master de Educación y varios cursos de formación extra. Lleva dos años impartiendo clase como interina y actualmente está realizando clases a primaria.

S.6: Es un hombre de 36 años, el cual es licenciado en Ciencias de la Actividad física y el Deporte (CAFD) i tiene la carrera de Magisterio de E.F. Lleva 12 años impartiendo clases en la etapa de primaria y actualmente está como definitivo en un centro, del cual es el director.

S.7: Es un hombre de 39 años, diplomado de Educación Física y que lleva 16 años impartiendo clases en la educación primaria. Actualmente cuenta con una plaza como definitiva en su actual centro.

S.8: Es un hombre de 39 años, graduado en Magisterio de Primaria con la especialidad de E.F. Lleva impartiendo clases a la educación primaria durante 10 años y actualmente está como definitivo.

S.9: Es un hombre de 40 años, el cual tiene la carrera de Magisterio de Educación Física. Lleva impartiendo 15 años de docencia en primaria, aunque este año está impartiendo clases en 5º y 6º de primaria, además esta como definitivo en su centro actual.

S.10: Es un hombre de 41 años, que es licenciado en Educación Física. Este sujeto lleva impartiendo 15 años clases a Secundaria i a Bachillerato. Este dispone de una plaza con contrato ya que ejerce en un centro privado.

S.11: Es un hombre de 42 años de edad, con la titulación de Magisterio de Educación Física. Lleva 20 años de docencia en la etapa primaria y actualmente está como definitivo en su centro.

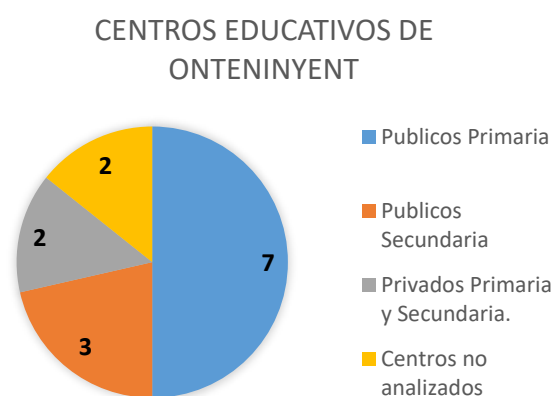
S.12: Es una mujer de 43 años, que es licenciada en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte. Lleva 15 años impartiendo clases en la etapa de secundaria, aunque desde hace cuatro años también imparte clases en el primer curso de la Universidad de Valencia. Actualmente cuenta con una plaza como definitiva en su centro de Secundaria.

S.13: Es un hombre de 43 años, que cuenta con la titulación de Magisterio de Educación Física, y el cual lleva 20 años de docencia en toda primaria. Actualmente está como definitivo en su centro.

S.14: Es un hombre de 58 años de edad, el cual es licenciado de Educación Física, cursó el antiguo IVEF en Madrid. Este docente lleva impartiendo clases en secundaria durante 31 años y actualmente está como definitivo.

S.15: Es un hombre de 59 años, el cual es Licenciado de Educación física, este sujeto curso el IVEF en Madrid. Lleva impartiendo clases en secundaria durante 35 años y actualmente cuenta con una plaza como definitivo en su centro.

Por otra parte y después de describir a todos los docentes entrevistados hay que hacer referencia al número de centros que se han analizado, habiendo llegado a un total de 12 centros educativos de la localidad de Onteniente. Esto significa que se ha analizado un 85,71% por ciento de los centros educativos de esta localidad, ya que en total encontramos 14 centros. En el siguiente gráfico podemos observar los centros analizados y su porcentaje en cuanto a la etapa primaria o la etapa secundaria, del mismo modo que menciono si son de carácter público o privados.

Figura 3: Elaboración propia a partir de los centros analizados en el estudio

4.3 Instrumento de recogida de la información.

En este estudio y como anteriormente he comentado, he utilizado unas entrevistas semi-estructuradas, ya que pienso que es la más adecuada para este tipo de estudio, pues nos permite tener un control en todo momento de la entrevista a través del guion de cuestiones planteado a priori y para el sujeto es una metodología cómoda, ya que se puede expresar libremente y utilizar respuestas abiertas, matizar sus respuestas e incluso añadir comentarios que pueden dar pie a otro tema importante que quedase omnipresente en el guion. Este tipo de entrevista es el más utilizado en las investigaciones cualitativas, ya que es más rica a la hora de recoger datos.

En este caso, el guion planteado para ejecutar la entrevista, consta de diez preguntas que abarcan temas relacionados con el hilo conductor de nuestro trabajo. En estas diez preguntas encontramos sub apartados, ya que observamos como una pregunta puede tener varias cuestiones pertenecientes a la misma (véase anexo 1). Este guion ha sido de elaboración propia, mediante unas pautas impartidas por mi tutor. En este caso el guion ha sufrido diferentes modificaciones y correcciones hasta dar con el esquema tipo que queríamos. Finalmente en la entrevista, he introducido dentro de cada pregunta, algunos patrones de respuestas abiertas, para poder facilitar la tarea de los sujetos analizados, en

caso de quedarse en blanco o que les resultase difícil contestar, de este modo obtenemos una continuidad en la entrevista y una interacción entre entrevistador y entrevistado más fluida.

Las entrevistas tiene una duración que abarcan des de los 10 minutos hasta los 35 minutos, todas estas se realizaron en sitios tranquilos como pueden ser los despachos, o salas de profesores, incluso en la casa del propio entrevistado, lugares donde se pudiera escuchar correctamente el dialogo, ya que el instrumento utilizado para la recogida de datos ha sido la grabadora del móvil. Con este instrumento hemos conseguido que las entrevistas sean fluidas y de corta duración además de escucharse de forma clara y nítida en todo momento la conversación, para poder finalmente transcribirlas, tal y como se pueden observar en la parte de anexos.

4.4. Procedimiento de recogida de la información.

El procedimiento de todas las entrevistas fue similar, ya que yo personalmente contactaba con los docentes de cada centro o bien me desplazaba hasta los mismos para poder hablar con estos. Una vez establecido el primer contacto, les exponía mi situación, y las ganas de poder realizarles una entrevista cualitativa para poder desarrollar mi TFG. El siguiente paso era acordar una fecha que ellos pudieran atenderme.

Las entrevistas como he dicho anteriormente se realizaban en sitios normalmente cerrados y tranquilos. El primer paso en dichas entrevistas era agradecer al docente su colaboración en mi trabajo y agradecerle el tiempo que me estaba dedicando, seguidamente le entregaba un guion tipo de la entrevista (anexo 1) para que el tuviera en todo momento el mismo guion que yo, y en caso de dudas pudiera tirar mano de los patrones que yo había elaborado dentro de cada pregunta, con el fin de facilitarle la tarea.

Posteriormente les pedía, que rellenasen los datos de la primera parte de la entrevista (edad, genero, titulación...) y posteriormente les explicaba la temática y el guion que iba a seguir la entrevista. Antes de empezar a preguntar la primera cuestión, a todos ellos/as les explicaba que el cuestionario era anónimo y voluntario, y por lo tanto les exponía el objetivo de mi estudio. Por lo tanto les pedía, que contestasen las preguntas que les iba a plantear de la forma más sincera y abierta posible, basándose sobre sus propias experiencias. Por otra parte, antes de empezar cada entrevista, les solicitaba permiso para poder grabar toda la conversación, para posteriormente poder analizarla tranquilamente y proceder a su transcripción.

La mayoría de las entrevistas fueron continuas y hubo un ambiente respetuoso en todas ellas, en estas no hubo límite de tiempo, ya que buscaba que los docentes hablaran y contaran sus experiencias sobre mi temática, en este caso conseguí unas entrevistas más desarrolladas que otras en cuanto a su contenido. Una vez finalizadas todas ellas, les

volvía a agradecer el tiempo dedicado y finalizaba el encuentro hablando de los contenidos del estudio y algunos de ellos me expresaban su opinión sobre el mismo.

4.5 Análisis y presentación de la información.

Una vez realizadas todas las entrevistas y transcritas todas ellas, se empezó a analizar cada una de ellas de forma individual, basándonos en las principales preguntas de nuestra investigación: si los docentes impartían la pelota en sus clases de E.F, de que forma la trabajaban, con qué recursos didácticos trabajaba o el material del cual disponía...

Una vez analizadas todas las entrevistas de forma individual, procedí a relacionarlas entre sí, es decir, siguiendo las respuestas de los docentes, establecí unas relaciones entre estas, categorizándolas dentro de diferentes patrones, a continuación procedo a redactar los resultados y discusión de lo que ha sido mi investigación por medio de gráficos, estadísticas y extractos literales de su propia narración.

5. RESULTADOS Y DISCUSIÓN

En esta parte del trabajo nos vamos a centrar en analizar los resultados de las entrevistas realizadas a los quince profesores. Por lo tanto voy a desglosar las entrevistas en categorías generales, y a partir de estas analizaremos subapartados de las mismas.

5.1. Conocimientos y contacto de los docentes con la Pelota Valenciana.

En esta primera categorización de los resultados y habiendo analizado todas las entrevistas de forma individualizada y posteriormente de forma general, con el fin de enlazar similitudes entre sus respuestas y establecer unos parámetros estadísticos de las mismas, podemos observar los siguientes datos.

Los docentes nos explican cómo fue su primer contacto con este deporte a lo largo de su vida, de este modo podemos observar como existe una ligera mayoría de los docentes, los cuales tuvieron su primer contacto a lo largo de su infancia, seguidamente encontramos a seis de ellos, que no tuvieron un contacto directo sobre este deporte hasta su época como adultos, a partir de la época universitaria y por último observamos como uno de ellos tuvo el contacto en su adolescencia.

Figura 4: Elaboración propia del gráfico a partir de las entrevistas e imagen extraída de Internet.

Seguidamente, relacionado con esta categoría observamos de manera gráfica los siguientes resultados:

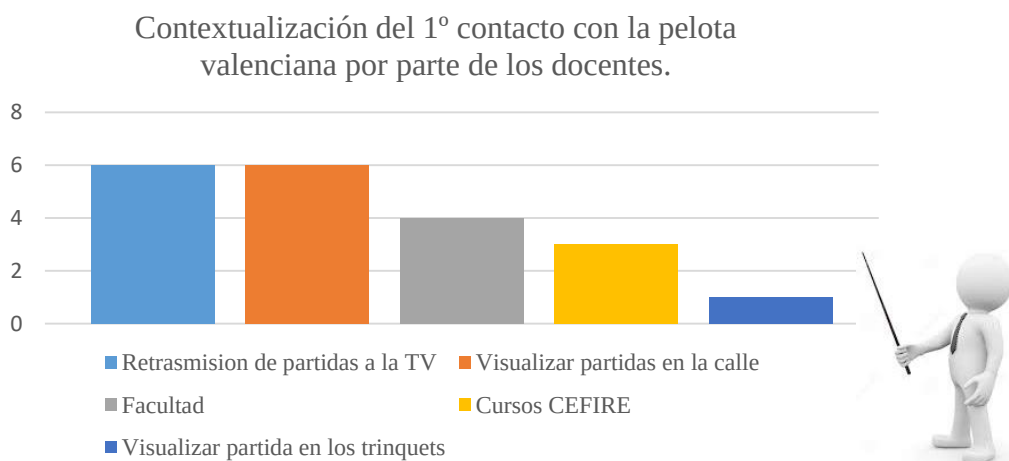

Figura 5: Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas e imagen extraída de Internet

En el gráfico anterior queda reflejado como el modo más frecuente de todos nuestros sujetos a la hora de establecer su primer contacto con la pelota, es a través de los medios de comunicación (la televisión por medio de Canal 9 y Punto 2) y de la visualización de partidas en una de las calles de la localidad (situada en la Plaza Santo Domingo). Posteriormente encontramos otros referentes como la facultad o los cursos formativos de CEFIRE.

Por otra parte dentro de esta misma categoría, encontramos distintas valoraciones de los docentes, respecto a los contenidos de este deporte dentro del ámbito educativo. De tal modo, podemos encontrar que la mayoría de nuestros sujetos, consideran estos contenidos de forma muy positiva y necesaria a la hora de impartirlos en las clases de Educación Física. Otros docentes reflejan su opinión haciendo referencia a este deporte como un contenido que está en plena evolución y el cual se tiene que impulsar más en la educación. Del conjunto de respuestas de todos los docentes tengo que destacar dos, las cuales sintetizan todo lo dicho anteriormente:

En el primer caso encontramos los contextos literarios por parte del S.4 i S.5
Encontramos:

“S.4: Yo, la encuentro muy positiva porque es un deporte autóctono de la comunidad valenciana y no debería de perder-se más, así los niños cuando más la conozcan pienso que la pueden practicar más, es decir, que si los niños la practican dentro del colegio, les puede interesar buscar cómo practicarla como extraescolar o donde pueden ir a jugar-la fuera del centro”

“S.5: Yo además de lo que ha dicho mi compañero, que es positivo la participación activa, además, la integración que crea en nuestra cultura es muy favorecedora, y por otra parte, motrizmente se súper enriquecedora en todos los aspectos, los golpes, la forma en la que también los niños interactúan entre ellos y además como hacen esto de plantear-se y pactar las normas, y ser positivos entre ellos.”

Seguidamente y siguiendo con las entrevistas encontramos la respuesta del sujeto 8, el cual nos dice que:

“Yo creo que siendo un deporte valenciano que es nuestro, es interesante que a nuestros alumnos les damos a conocer algo que es propio, ¿Por qué? Pues porque nos interesa que no se pierda y que los alumnos lo valoren también como propio, y por último que los niños se lo pasan muy bien con este deporte.

Por lo tanto concluyendo este apartado podemos decir, que para los docentes estudiados este deporte es muy interesante y positivo a la hora de impartir lo en las clases de Educación Física, ya que posee valores muy ricos y es muy enriquecedor motrizmente, además de aportarles unos conocimientos culturales sobre un deporte propio valenciano.

5.2 Formación de los docentes analizados, respecto a la pelota valenciana.

En primer lugar, nos hemos centrado en la formación académica de los docentes estudiados, es decir, hacemos referencia a su etapa de formación en el ámbito educativo (Facultad principalmente). De este modo, encontramos que la gran mayoría de los docentes no recibió ninguna formación relacionada con este deporte a lo largo de su etapa universitaria. Dos de estos sujetos nos explican que en la facultad lo estudiaron pero si lo hicieron en secundaria. Por otra parte hay que destacar que los profesores restantes, sí que vieron o estudiaron pinceladas de este deporte a lo largo de su formación universitaria, pero o bien de forma indirecta o bien como materia optativa. En el siguiente gráfico hacemos referencia a los resultados obtenidos en esta cuestión.

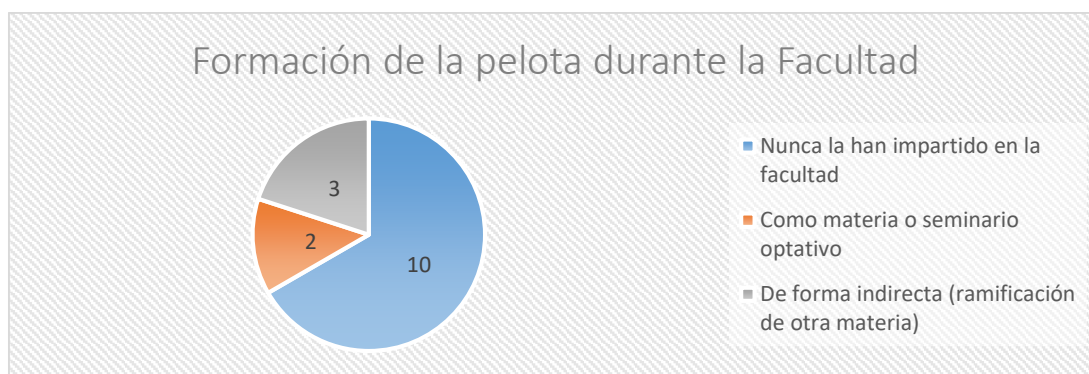

Figura 6: Elaboración propia, a partir de los resultados de las entrevistas realizadas.

Después de observar los datos obtenidos, es fundamental hacer hincapié en una respuesta que nos ofreció el S.8. En este caso el sujeto hace referencia a la pésima formación recibida en la universidad respecto a este deporte, de tal modo:

“No, no, por desgracia no. Yo imagino que los planes de estudio actuales habrán cambiado pero yo salvo alguna asignatura que teníamos propia del área que nos enseñaban muy poco, yo creo que cuando yo estudié magisterio había mucha carencia de formación, sólo voy a decirte que yo acabé la carrera y nadie nos enseñó a hacer una unidad didáctica, que teóricamente es el ABC para tal.

¿Cuándo me he enseñado a hacer cosas? Pues cuando empiezas a trabajar y empiezas a hablar con varias personas, a hacer cursos de formación... pero yo en la carrera de pelota valenciana nada. “

Posteriormente y dejando la formación académica en la facultad, se ha analizado la formación de estos docentes fuera de esta, es decir, cursos formativos, participación en el programa educativo de “pilota a l’escola”, asistencia a jornadas, cursos federativos... en este caso encontramos que la mayoría de nuestros sujetos sí que ha realizado cursos de formación, siendo la mayoría de ellos impartidos por CEFIRE. En el primer gráfico observamos el origen de estos cursos y a continuación hacemos referencia a la participación de los profesores en el programa educativo de “pilota a l’escola”

Formación de pelota valenciana en cursos formativos

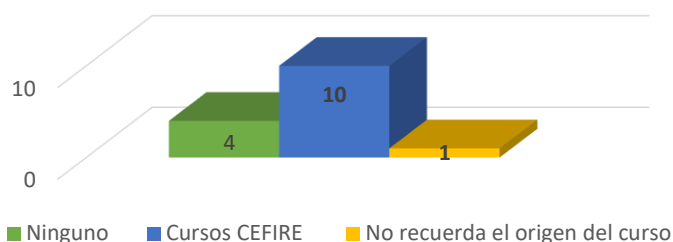

Figura 7: Elaboración propia por medio de las entrevistas.

En cuanto al programa educativo observamos a lo largo de las entrevistas que los docentes que participan actualmente en este programa representan el mismo porcentaje que los que no participan, es decir, el 40% de los docentes nos hicieron referencia de su participación en este programa educativo, y el otro 40% nos dejó claro que este año no estaban inscritos en dicho programa, hay que destacar que el 20% restante no hizo referencia a este programa, por lo tanto se desconoce su participación en el curso actual.

Hay que resaltar que el S.10, ha realizado diversos estudios de la pelota valenciana a lo largo de su formación, cursando también seminarios optativos y de libre elección.

Habiendo analizado la formación de los profesores respecto a este deporte, se les preguntó, ¿Si disponían de información valiosa para poder impartir sus contenidos en sus clases? De este modo observamos en el siguiente grafico como la gran mayoría consulta con las páginas web de pelota (la de Federación mayoritariamente) a la hora de redactar la unidad didáctica sobre esta. La mayoría de los docentes nos explican que tienen libros, CD Y DVD muy interesantes sobre este deporte, por otra parte las minorías nos dicen que la mayor parte de información valiosa que extraen es por medio de amigos “Pilotaire” y por último encontramos dos sujetos que no disponen de ninguna información valiosa respecto la pelota valenciana. De este modo:

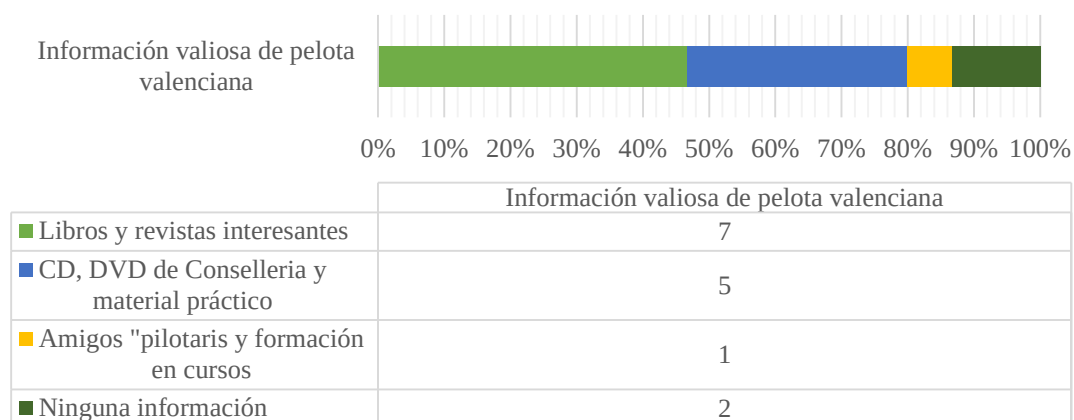

Figura 8: Elaboración propia, a partir de los resultados extraídos de las entrevistas realizadas.

Para cerrar este apartado, tengo que hacer referencia a la contestación del S.15 ya que fue muy peculiar bajo mi punto de vista, y al menos en mi causó una gran sorpresa, ya que se trata de uno de los centros educativos más nuevos de todo el estudio y en este caso no se aprovechan sus instalaciones con este deporte, por lo tanto el S.15 expresó:

“Nunca, la verdad es que yo personalmente no me preocupado, sí que en el centro, mi compañera y a nivel del primer ciclo, ella sí que impartía esta modalidad a sus clases, porque le era mes a fin o porque ha tenido algún contacto con ella por lo tanto sí que la impartía. De hecho yo sé que los niños jugaban a pelota valenciana y aquí tenemos una galotxeta, el centro es un centro nuevo y venía esa instalación. Por lo tanto, ella en primero y segundo la impartió, pero ya te digo que yo hasta el momento y doy clases a partir de tercero de la ESO, no la he dado nunca, he dado juegos de pelota pero no pelota valenciana.”

5.3 Práctica de los contenidos de pelota valenciana en las clases de Educación Física.

En esta parte del trabajo y de vital importancia, se ha analizado la práctica de la pelota valenciana por parte de los docentes analizados, para conseguir diferentes resultados nos hemos basado en preguntas abiertas y sencillas, para que fueran ellos los que nos expresaran sus opiniones.

En primer lugar nos hemos centrado en saber cuántos de los docentes estudiados incluyen los contenidos de este deporte en su programación anual. Antes de mostrar los resultados destacó la respuesta del S.6 porque considero que es una de las más completas que obtuve a lo largo de estudio, de tal forma este docente nos dice que:

“Si, todos los años practicamos la unidad didáctica de pelota valenciana porque creo que tiene unos valores educativos importantes, los alumnos no suelen tener experiencias previas, por lo tanto al igual que en otros contenidos como el colpbol que trabaja mucho la coeducación y la igualdad de géneros, en la pelota también creo que es el caso, además, es un deporte que es nuestro, un deporte autóctono que creo que se debe potenciar y que tiene unos valores muy positivos, no tanto competitivos sino unos valores más nobles”.

Después de hacer referencia a esta contestación, pasó a desglosar los resultados obtenidos en esta cuestión.

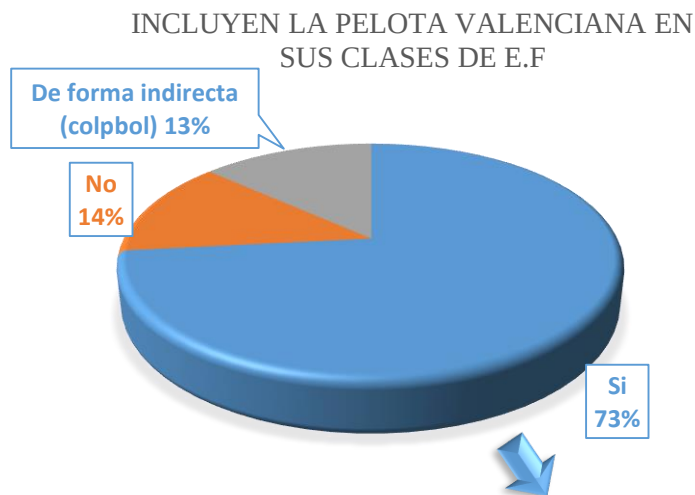

Figura 9: Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.

Motivos por el que los docentes incluyen la pelota en la E.F

Figura 10: Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.

Después de conocer el porcentaje de docentes que utilizan este deporte en sus clases, he querido analizar su forma de trabajar estos contenidos, por lo tanto y de forma clara y precisa, se les pregunto a todos los docentes, ¿De qué forma trabajaban sus contenidos, en caso de impartirlos en sus clases? De esta forma, redactó visualmente os resultados a dicha cuestión:

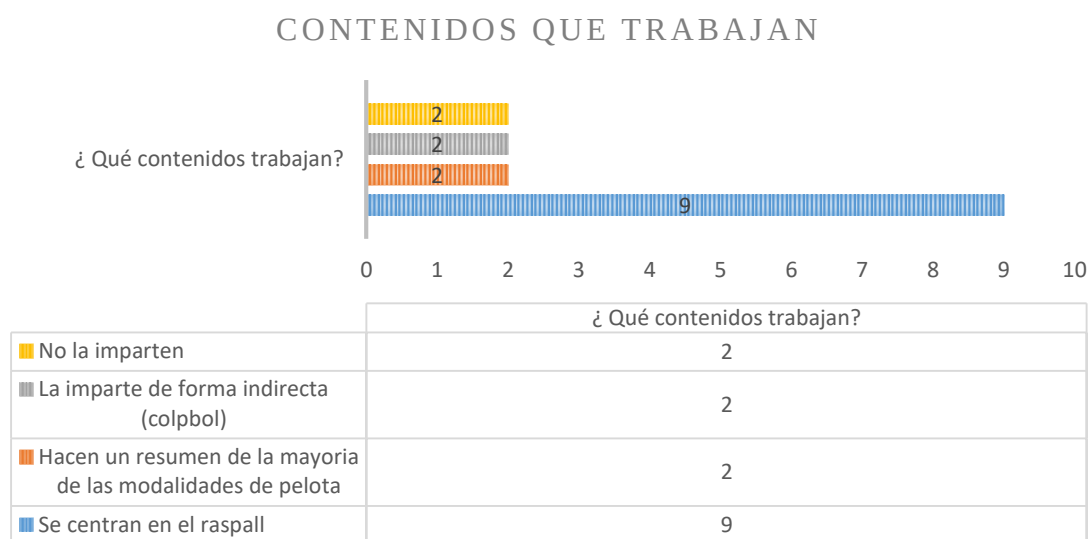

Figura 11: Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas.

Si nos fijamos en el gráfico anterior, queda reflejado que la modalidad más utilizada por parte de los docentes de este estudio, es la de “raspall”, la mayoría de ellos defienden su teoría, basándose en que esta modalidad es la más apta y fácil en estas edades, y en que las instalaciones las cuales disponen sus respectivos centros educativos, son muy limitadas, por lo tanto se adaptan realizando la modalidad que se puede realizar en otras pistas como pueden ser las polideportivas o las pasarelas adaptadas.

Por otro lado encontramos que todos los docentes que imparten estos contenidos, se centran en una parte teórica como una práctica, hay profesores que dan más importancia a la práctica que a la teoría i otros al revés, pero en general, la mayoría de ellos suele explicar las diferentes modalidades en la parte teórica y centrarse en el “raspall” en las clases prácticas.

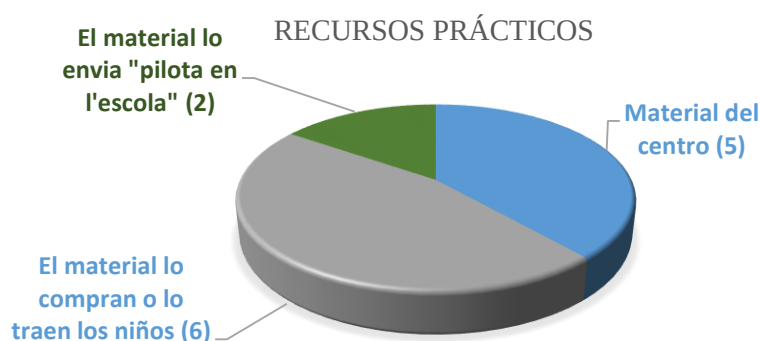
Haciendo referencia a esta pregunta me gustó mucho la respuesta de dos sujetos, precisamente fue en la entrevista realizada a tres bandas, en la cual ellos daban sus diferentes puntos de vista:

“S.4: Yo. Por lo menos de todas las modalidades de la pelota valenciana, me he centrado en el “raspall”, ya que la considero la más apta para los niños en estas edades y la más fácil de entender para ellos”.

“S.5: Yo sí que es cierto que la he hecho más larga porque me emocioné con el curso de Jordi, y entonces he hecho una unidad didáctica que ha durado aproximadamente toda la segunda evaluación. Por tanto, Jordi me contagió y entonces empecé explicándoles el Nyago, hice después “raspall”, hice una progresión y terminamos un poquito, en una especie de “escala y corda” modificada, sí que me faltó “la pilota grosa”, el frontón porque aquí no disponemos de pared y las “galotxetes” por falta de instalaciones aptas, pero si es cierto que me he quedado con un poco todo de este deporte y me ha gustado mucho, y a los niños les encantó”.

Continuando en este apartado seguimos indagando en relación a los recursos que utilizan o de donde obtienen estos recursos. Tenemos que diferenciar entre los recursos didácticos teóricos y los prácticos. En este caso encontramos a través del análisis realizado que aproximadamente el 38% de los docentes que imparten la pelota valenciana en sus clases consiguen los recursos didácticos a partir de presentaciones personalizadas realizadas a lo largo de sus estudios (cursos de formación, materias relacionadas estudiadas), el 30 % de estos docentes utiliza las páginas web como base a la hora de construir sus presentaciones, basándose principalmente en la página de la Federación, seguidamente y con un 15 % encontramos los docentes que imparten los contenidos teóricos por medio de CD y libros enviados a los centros por parte de la Conserjería, y por ultimo encontramos con un 7,7% y un 7,7%, dos sujetos, el cual el primero utiliza material de You Tube y el siguiente explicó que él se centraba en el material disponible en el centro.

Por otra parte i haciendo referencia a los recursos prácticos (material, protecciones...) Observamos lo siguiente:

Figura 12 Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.

A continuación se les pregunto a los docentes, su manera de actuar a la hora de agrupar a sus alumnos. Por lo tanto se les pregunto, ¿Si realizaban alguna adaptación o modificación para que los enfrentamientos fueran completamente equitativos? La respuesta de la mayoría de los profesores fue totalmente afirmativa, ya que todos los docentes realizan alguna adaptación o modificación para que los grupos sean heterogéneos e igualados. Solo un profesor contestó que no realizaba ninguna adaptación, pero porque no impartía este deporte.

Los principales parámetros estudiados a través de las contestaciones, nos reflejan unas respuestas muy variadas, las cuales abarcan desde realizar los grupos por sorteo, basándose en el número de lista de cada alumno, hasta que los propios alumnos sean los encargados de realizar los grupos, realizando ciertas correcciones sobre estos en caso de ser necesario.

En este aspecto, el S.5 y el S.4 respectivamente, redactan lo siguiente:

“S.5: Si, yo por ejemplo lo que he utilizado este año, porque me lo dijo Jordi también cuando hicimos el curso, pues es realizar modificaciones con los alumnos, es decir, los que mejor hacen el golpeo o los que tienen más habilidad esos alumnos, por ejemplo deben jugar en la mano izquierda, cosas así para que trabajen de una forma equitativa”.

“S.4: Si, a parte de lo que ha dicho mi compañera, también igualamos los equipos en número de chicos y chicas, hacemos grupos heterogéneos, y después si alguna persona tiene más torpeza motriz puede coger la pelota en lugar de golpear directamente, para que le resulte más fácil”.

De este modo encontramos otra respuesta que es interesante destacar-la:

“S.9: Si, lo que intento es que sean equitativos los enfrentamientos, por eso lo que hago es numerarlos 1-2-3-4 y entonces lo que hago al numerarlos es que todos juegan y

participan en las mismas condiciones, hago una especie de “raspall” numerado, para que todos le golpean el mismo número de veces, luego también hago algo parecido para que juegan 1-2 delante y 3-4 detrás y más tarde cambian los roles, esto les va muy bien para enseñarse las posiciones.

Siempre se reparten los grupos de forma mixta, por habilidades igualadas, [...] porque un juego que no sea equilibrado no es bonito, ya que en este deporte no buscamos el triunfo”.

Posteriormente a esta cuestión y para concluir con este apartado, haremos referencia a una valoración por parte de los docentes estudiados, respecto a los contenidos de este deporte en relación a la motivación que despierta en sus alumnos.

De este modo podemos observar como la totalidad de los docentes afirma que este deporte es una experiencia muy satisfactoria y enriquecedora para los alumnos, además de aportar-les conocimientos nuevos que suelen despertar un gran interés en ellos. Por lo tanto opinan que estos contenidos son muy motivantes para sus alumnos ya que les aporta valores de respeto, compañerismo, nobleza... por otra parte es un deporte en el cual se les aporta una mayor autonomía, ya que son ellos mismos los encargados de elaborarse su guante de juego con las protecciones determinadas.

5.4 Instalaciones en los centros, práctica de la pelota fuera del ámbito escolar.

En este apartado, vamos a empezar analizando las instalaciones de los centros estudiados, haciendo referencia a si estas instalaciones son aptas para que los docentes puedan impartir este deporte con total normalidad. Para la demostración de los resultados obtenidos se ha utilizado el siguiente gráfico:

INSTALACIONES ESPECÍFICAS DE PELOTA EN
LOS CENTROS ANALIZADOS

Figura 13 Elaboración propia a partir de las entrevistas realizadas.

En el gráfico anterior, observamos cómo solo dos centros disponen de instalaciones específicas de pelota, del mismo modo es importante destacar, que en uno de estos dos centros no se utilizan dichas instalaciones, o al menos con contenidos de pelota valenciana, ya que el docente no la imparte. El resto de profesores redactó un conjunto de respuestas (véase los anexos) que se resumían todas ellas en grandes adaptaciones para

poder impartir este deporte. En general el hilo conductor de las respuestas puede quedar reflejado en la respuesta del S.9:

“No dispongo de instalaciones específicas. Sí que se cierto que disponemos de una zona que está muy bien, pero de espacio reducido en el que solo pueden jugar 8 personas, y nosotros tenemos grupos de 25/30 alumnos. En un futuro sí que dispondremos de un gran pabellón que está en construcción y espero que nos resuelva algunos problemas que tenemos ahora, pero claro las zonas que disponemos ahora no son las aptas ya que la pista polideportiva es muy abierta y constantemente las pelotas se escapan a las afueras, y en las otras zonas el pavimento no es el adecuado ya que es irregular, también es cierto que está pendiente este año de alquitranar-lo y que lo hagan todo al mismo nivel, por lo tanto pienso que será mejor.

También es cierto que había pensado llevarlos algún día al trinquet del polideportivo, pero claro, estamos hablando de 30 niños para un profesor y pienso que son demasiado alumnos para un profesor”.

A través de esta respuesta podemos observar como los docentes entrevistados están en constante periodo de adaptación a la hora de realizar este deporte, y por lo tanto la mayor dificultad a la hora de impartir otras modalidades de pelota que no sea el “raspall”, las encontramos en este aspecto.

Consecutivamente se intentó analizar la práctica de la pelota de los alumnos y por parte de los docentes fuera del ámbito escolar. De este modo recogimos los siguientes resultados.

- De los docentes entrevistados, cinco sujetos tenían conciencia que sus alumnos practicaban pelota en algún club extraescolar o competían en alguna de sus modalidades.
- Nueve de los docentes entrevistados aportaban, que no tenían la consciencia que ninguno de sus alumnos compitiese en la actualidad. Hay que destacar que tres de estos sujetos, hicieron hincapié, en que en años anteriores sí que habían formado a alumnos que competían en este deporte.
- Por último, en este deporte un docente nos dijo que desconocía esta información.

Por otra parte se analizó la práctica de los docentes en horas extraescolares, obteniendo unos resultados muy significativos, ya que la gran mayoría de los sujetos, exactamente trece de ellos, no han impartido en ninguna ocasión ninguna ponencia, ni clases extraescolares... Solo el S.3 de los quince sujetos analizados ha impartido clases de pelota en horario extraescolar y ha realizado charlas informativas en centros escolares de su pueblo. El último S.10 nos dice que ha trabajado en alguna ocasión la pelota como extraescolar pero no como contenido específico sino en extraescolares generales, como una sesión más.

5.5 Comparativa de la pelota con otros deportes de mayor repercusión social y valoración de los docentes sobre la temática del estudio.

En esta última parte de los resultados y discusión, vamos a realizar una comparativa de la pelota valenciana con otros deportes de mayor repercusión social dentro del marco educativo. Para ello, nos basaremos en las contestaciones ofrecidas por nuestros sujetos. Primeramente es importante destacar los resultados obtenidos a la siguiente cuestión ¿Crees que actualmente se está impartiendo la pelota valenciana en el ámbito educativo igual que otros deporte como el fútbol, el básquet...? Los resultados obtenidos quedan reflejados en el siguiente gráfico:

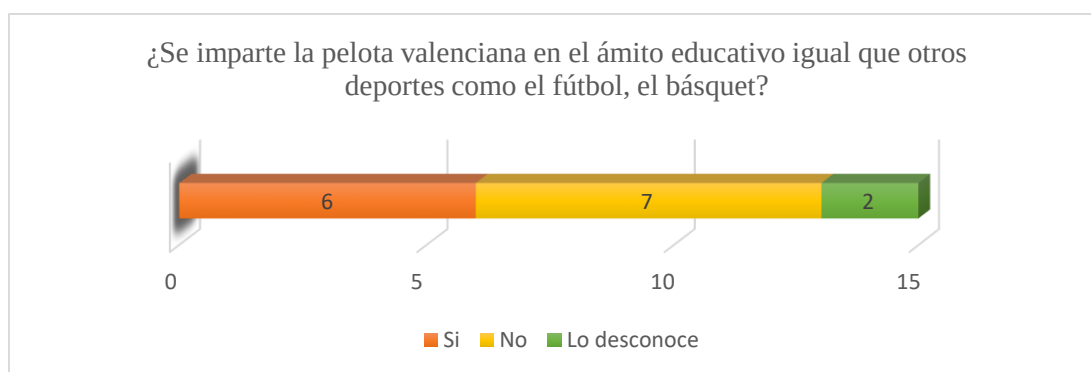

Figura 14 Elaboración propia a partir del análisis de las entrevistas realizadas.

De este modo observamos como los docentes tienen su opinión repartida en esta cuestión, por lo tanto vamos a reflejar una contestación de los mismos docentes que expresen que sí que tiene el mismo peso y otra respuesta que defienda que no tienen el mismo peso, y poder observar los argumentos que nos proporcionan. De este modo el:

S.6:”Yo creo que si, en mi caso trabajamos mes la pelota que el baloncesto o el fútbol, porque yo creo que tenemos que intentar compensar esa desigualdad que existe con el deportes que más fomentan los medios de comunicación, [...] lo que sí que sé, es que el programa de pelota en la escuela cada años son cientos de colegios que está añadiéndose, por tanto supongo que se está trabajando mucho más...”

Por otra parte encontramos una respuesta muy completa por parte del S.12 que expresa que bajo su opinión no se está realizando de forma equitativa, la cual dice:

“S.12: No yo pienso que hay contenidos que tienen mucha presencia, porque la sociedad así lo requiere, los chavales también están muy influenciados, también hay algunos contenidos que son mejor recibidos que otros, entonces el profesor tiene que luchar un poquito contra esos contenidos más minoritarios, pero creo que también es algo personal, yo a los alumnos se lo digo, que seguramente si no vemos aquí este deporte, después ellos fuera no van a buscarlo, y viceversa, si lo vemos y os gusta sabéis que fuera siempre podéis buscar información y seguir practicando-lo, ya que la

vida es mucho más que los deportes convencionales que nos muestra la televisión, y también a nivel educativo estamos para eso, para dar oportunidades de saber, de conocer cosas que son desconocidas.”

Después de realizar la comparativa de la pelota con otros deportes de mayor peso y conocer las opiniones de nuestros sujetos, pasamos a redactar las valoraciones destacables, por parte de los docentes analizados, en relación a la temática de este estudio. En este aspecto me gustaría destacar diferentes respuestas, tales como estas:

S2: “Me parece muy importante la temática de este estudio porque te hace reflexionar y es como una reflexión de la actuación docente, y de lo que hemos hecho este año, porque ha sido novedoso para los dos, ha sido el primer año que la hemos llevado a cabo y pienso que con mucho éxito, por lo que a mí me ha servido para reflexionar un poco. [...] En los patios activos este año, se está dando fútbol y colpbol, que está muy de moda, y muy relacionado con la pelota valenciana, sin embargo sí que se podría llevar a cabo un día de Pelota Valenciana, que creo que estaría muy bien, pero lo que pasa es que siempre, como no somos funcionarios de carrera, sino que somos interinos y vamos de sitio en sitio por ahí, esto también hace que no te involucres tanto”.

S.8: “Si, al final es lo que tiene comentado al principio, yo añadiría para terminar que es una lástima que un deporte que es nuestro pues que nosotros mismos, los maestros de Educación Física, que al final, no nos engañemos, cada maestro puede escoger que trabajar de muchas maneras, [...]. Yo creo que es una mezcla de todo, de comodidad, de formación, de instalaciones, pero al final si una persona quiere hacer algo y le pone ganas, lo acaba haciendo. Para terminar resaltar el trabajo de la Consejería, ya que con el cambio de gobierno y hará unos años hacia aquí, sí que parece que las cosas vayan a mejor en relación a este deporte”.

Y para finalizar este apartado y concluir el trabajo antes de redactar las conclusiones vamos a expresar la respuesta del S.10, la cual narra:

S.10: “Si, ya que me parece muy interesante y de gran importancia que futuros docentes estén analizando y tratando el tema, y que por lo tanto sea un tema de interés para los nuevos licenciados, porque pienso que la verdad, es que hay poca información y considero que es un deporte muy importante en nuestro territorio, y pienso que la pelota valenciana bajo mi punto de vista es mucho más rica que la vasca y en cambio la vasca sí que se está retransmitiendo en la televisión. Pienso por tanto que para la gente resultaría muy interesante este deporte si lo conociera más, por otra parte el único tema "tabú" de este deporte lo podemos encontrar en las "travesses" (apuestas) pero hoy en día y con la ayuda online, las apuestas están presentes en cualquier deporte”.

6. CONCLUSIONES

Después de haber realizado las entrevistas y posteriormente su análisis, vamos a redactar las conclusiones de este estudio, basándonos en los resultados obtenidos.

- 1) En primer lugar hay que destacar que la mayoría de los docentes entrevistados conocen este deporte a través de su infancia o posteriormente una minoría de ellos, a partir de la facultad. Todos los sujetos están de acuerdo que estos contenidos son muy positivos y necesarios, para los alumnos/as en la actualidad, ya que consideran la pelota valenciana como un deporte autóctono y propio de nuestro territorio, el cual es fundamental que los niños/as conozcan.
- 2) Seguidamente, observamos que la formación de los docentes analizados en cuanto hacemos referencia a la facultad, es pésima, ya que la gran mayoría de estos sujetos, toda la formación que tienen acerca de este deporte, fue conseguida a través de cursos formativos como los de CEFIRE o jornadas formativas del programa de “pilota en l’escola”. Por otra parte observamos como la totalidad de los profesores utilizan recursos de la página web de la Federación (la más utilizada por nuestros sujetos), libros y material audiovisual a la hora de redactar sus unidades de pelota valenciana.
- 3) Posteriormente y en la cuestión más importante del trabajo ¿Introduce la pelota valenciana en sus clases? ¿Por qué? ¿Cómo la trabaja? En este apartado hemos extraído resultados muy interesantes, ya que de las quince muestras analizadas, once de ellas sí que practican este deporte en sus clases, por que defienden que así está estipulado en el Currículo educativo, porque es un deporte con mucha riqueza motriz, coordinativa y resulta ser una experiencia muy satisfactoria para los niños/as. Por otro lado observamos como dos docentes, trabajan la pelota valenciana de forma indirecta, es decir, por medio del colpbol. Y el resto de los docentes no imparten este deporte en sus clases.
- 4) Cuando hacemos referencia a la hora de trabajar sus contenidos, solo encontramos a dos docentes que trabajan en globalidad todas las materias de este deporte, seguidamente observamos que la modalidad más practicada por los docentes es la del “raspall”, ya que el conjunto de los sujetos nos explica que por condiciones de los centros (instalaciones disponibles) y por ser la modalidad de mayor facilidad motriz y apta para los niños, ellos se centran en esta modalidad, dejando de lado las restantes, por lo tanto a la hora de observar el currículo, vemos como en primaria sí que se consiguen los contenidos estipulados con la ejecución del “raspall”, pero en secundaria se observan carencias mayores a la hora de conseguir dichos contenidos.

Conclusiones

- 5) A continuación en los resultados, podemos observar como cada día el programa de “pilota en l’escola” tiene más peso dentro de los centros educativos, ya que cada vez son más los colegios inscritos, por lo tanto a la hora de conseguir los recursos, este programa se encarga de enviar el material adecuado a los docentes, por otra parte cabe destacar que actualmente en la mitad de los centros analizados, son los propios niños/as los que tienen que comprar, o conseguir su propio material (“didals, tesamoll...”).
- 6) Cuando se les pregunta a los docentes por las instalaciones de sus respectivos centros, los resultados son extremadamente esclarecedores, ya que de todos los centros estudiados, solo dos disponen de instalaciones específicas de pelota, y lo más alarmante, es que en uno de estos centros no se está impartiendo la unidad didáctica de pelota, por lo tanto se están desaprovechando dichas instalaciones.
- 7) Otro resultado a destacar, basándonos en la comparativa realizada respecto a la pelota valenciana con otros deportes, es que una ligera mayoría, exactamente siete docentes opinaron que la pelota no tiene el mismo peso que otros deportes de mayor repercusión social, debido a los medios de comunicación y a las pocas oportunidades extraescolares de este deporte. Por lo tanto definieron como preocupante, que un deporte propio como este no adquiriese el peso suficiente que debería tener, al menos en el territorio valenciano, la pelota valenciana debería considerarse como uno de los deportes fundamentales a enseñar.
- 8) Por último y para finalizar el estudio, se les preguntó a los docentes su opinión sobre la temática del estudio, consiguiendo diferentes opiniones de estos, en las cuales la mayoría defendían que era un tema muy interesante, ya que si los futuros docentes no se preocupan por temas como este, la información no llegaría a ellos, y es alarmante que por falta de interés, un deporte como este acabe desapareciendo. Por otra parte, este estudio puede servir como una reflexión para los docentes analizados y futuros profesores.

7. VALORACIÓN PERSONAL DEL TFG

Para finalizar el trabajo, y a lo que mi valoración personal se refiere, tengo que destacar que este estudio me ha servido para esclarecer algunas dudas que tenía respecto a este deporte, ya que en muchas ocasiones me interese por él, pero nunca decidí realizar un estudio con mayor profundidad. Pienso que por medio de las entrevistas realizadas y el contacto establecido con otros docentes profesionales, he profundizado en este deporte, realizando una especie de reflexión sobre el uso que se hace de sus contenidos y por otra parte creo que me puede venir muy bien a la hora de ejercer en un futuro como docente.

Pienso que este estudio puede ser la base, de otros estudios con muestras más extensas, y espero que se adapten ciertas medidas para que este deporte vaya aumentando su peso en el marco educativo. Actualmente, es verdad que se está instaurando la pelota valenciana como materia en las facultades de nuestro territorio, por lo tanto considero que este puede ser el camino a seguir en la universidad para que los futuros docentes tengan una mayor formación en relación a este deporte. En la enseñanza primaria y secundaria considero que el programa educativo “pilota en l’escola” es el referente más destacable para inculcar este juego a los más pequeños. En referencia a las instalaciones de los centros, sería interesante valorar la construcción de instalaciones específicas o al menos adaptadas para poder impartir este deporte.

Para finiquitar este apartado considero importante hacer una breve reflexión sobre este deporte y sobre la importancia de este en los centros educativos de nuestro territorio en la actualidad. Remato esta parte definiendo la pelota valenciana como un deporte propio, el cual debería ir adquiriendo más peso en nuestro territorio, con el objetivo de enseñar a nuestros alumnos/as un deporte tradicional y cultural valenciano, con rasgos que lo caractericen como son los valores de respeto, nobleza, compañerismo o el lenguaje utilizado en todas sus modalidades (el valenciano).

8. REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

Agulló Calatayud, Víctor & Castillo Alonso, Begoña. (2013). El joc de pilota: l'esport rei dels valencians. *Revista Valenciana d'Estudis Autònoms*. 58. 72-95.

Alcaide, G. G., Calatayud, V. A., Zurián, J. C. V., & Benavent, R. A. (2010). El desarrollo de la investigación sobre pelota valenciana: guía bibliográfica y fuentes de información. *Apunts. Educación Física y Deportes*, 9.

Benjamin, R. (s. f.). Nuestro deporte: la pelota valenciana, 47.

BL, °EF. (s. f.). Estándares de Evaluación R. D., 17.

Conca Pavía, M. (2000). El joc de pilota a l'escola. *Ruralia: Revista del Mon Rural Valencià* (8), 15-16.

Conca, M. (2017). La pilota a l'educació. *Congrés de Pilota Valenciana: Reptes s.XXI*.

DECRETO 108/2014, de 4 de julio, del Consell, por el que establece el currículo y desarrolla la ordenación general de la educación primaria en la Comunitat Valenciana. [2014/6347]. (s.f.). Recuperado 15 de mayo de 2018, a partir de https://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=006087/2014&L=1

DECRETO 111/2007, de 20 de julio, del Consell, por el que se establece el currículo de la Educación Primaria en la Comunitat Valenciana. [2007/9730]. (s. f.). Recuperado 15 de mayo de 2018, a partir de https://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=9808/2007&L=1

DECRETO 39 /2002, de 5 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se modifica el Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana. [2002/X2358]. (s.f.). Recuperado 15 de mayo de 2018, a partir de https://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=1009/2002&L=1

Decreto 47/1992, de 30 de marzo, del Gobierno Valenciano, por el que establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria en la Comunidad Valenciana. (s. f.). Recuperado 15 de mayo de 2018, a partir de https://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=0773/1992&L=1

DECRETO 87/2015, de 5 de junio, del Consell, por el que establece el currículo y desarrolla la ordenación general de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato en la Comunitat Valenciana. [2015/5410]. (s. f.). Recuperado 15 de mayo de 2018, a partir de http://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=005254/2015&L=1

Extremera, D. A. B. (s. f.). Análisis del concepto de Educación Física escolar en primaria y secundaria, 9.

Ferro, I. (2010). Patrimonio histórico español del juego y del deporte: la pelota valenciana, 23.

García, D. M., & Arruabarrena, O. U. (2014). Los juegos directos de pelota vascos y valencianos y el proceso de conversión en deporte: una aproximación cualitativa, 7, 32.

Garcia, M., Santamaria, R., Vendrell, N., Lasa, F., Arruabarrena, U., & Carbonell, C. (2012). La situación de la pelota vasca y valenciana en edad escolar según los entrenadores, 8.

Iñurria Montero, V. (1987). La pilota valenciana: historia, present i futur. *Saó* (101), 15-16.

Juan Agustín Larré Casaña, & Pablo Gómez Contreras. (2005). Modelo de organización y funcionamiento de una escuela deportiva de pelota valenciana. I Congreso de deporte en edad escolar, 10.

Lavega, P., Lagardera, F., Molina, F., Planas, A., & Costes, A. (2006). Los juegos y deportes tradicionales en Europa: entre la tradición y la modernidad. *Apunts*, 14. Educación Física y deportes.

Olaso, S (1993). El joc de la pilota valenciana hacia un enfoque de sistemas. *Apunts. Educació Física*, 33, 82-90

Pagán R. H, Fuente, F. P. de la, López, M. R., Lozano C. P., & Otín. C. C. (2018). Análisis de la situación de los deportes de raqueta y pala en Educación Secundaria en Murcia, 16.

Pérez Bernabeu, V. y Conca Pavía, M. (1999). Joc popular i tradicional valencià: la pilota valenciana. En M. Villamón Herrera (coord.), *Formación de los maestros especialistas en Educación Física. València: Generalitat Valenciana*.

Rocío Ochando Sánchez, & Victor Manuel Lopez. (s. f.). La programación didáctica en Educación Física, 42.

Vicent, V. (2016). La pelota valenciana como recurso lúdico socio-educativo, *Universidad de Valencia*, 107.

9. ANEXOS

9.1 Anexo I

9.1.1 Modelo/guion entrevista a los docentes de Educación Física.

Edat: **Sexe:**   **Anys de docència:**   **Titulació:**

Curs on imparteix docència:

Dades del docent: ☐ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

- 1. ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?**
- 2. ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?**
- 3. ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?**

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

4. ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

5. ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Anexos

- 6 **¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?**
- 7 **¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?**
- 7.1 **¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**
- 8 **¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**
- 9 **¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**
- 10 **¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

9.2 Anexos II: Entrevistas realizadas.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 28   **Sexe:** Masculí   **Anys de docència:** 6

Titulació: Magisteri d'Educació Física

Curs on imparteix docència: Educació Primària

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.1. Subjecte 1

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1. ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Jo a la adolescència si que em vaig fixar un poc per la televisió que ho retransmetien en Punt 2, i a banda ací en Ontinyent els dissabtes fan competicions en el carrer Sant Domingo i alguna vegada si que he anat a veureu.

2. ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Es important el fet de fer un treball cooperatiu entre ells, sobretot mesclar sexes, que siguin els equips mixtes, perquè afavoreix un enriquiment en la classe.

3. ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, mai he tingut ninguna classe ni cap mestre que m'ensenyarà.

L'any passat vaig estar donant cultura valenciana i si que vaig introduir la pilota valenciana.

En secundaria si que vaig practicar el raspall i es vam fer el nostre guant particular.

- ¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

No.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

No he participat en cap curs.

4. ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Si que he visitat alguna pàgina web, perquè vaig tindre que informar-me un poc per a realitzar la unitat didàctica en cultura valenciana, saber les regles, com fer el guant, etc. També conec a un pilotari professional, Javi Sansor, que vaig estudiar amb ell a la universitat i li vaig preguntar per a que m'informés.

No tinc cap font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana.

5. ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Actualment no introdueix la pilotava valenciana, però fa dos anys al impartir la assignatura de cultura valenciana donava els continguts, però com ara l'han llevat no la treballa. Però com van canviat els continguts, tal vegada l'any que ve si que la doni.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

En cultura valenciana, treballava la pilotava valenciana de forma més teòrica, ja que nosaltres al centre no tenim bones instal·lacions per a poder jugar. Si que vam fer un guant per a jugar a raspall, i el practicàvem al pati per a que els xiquets pogueren desfruitar d'aquest esport.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, a demés te unes tècniques que ells tampoc coneixen i de vegades tenen que explorar i descobrir com, per exemple, hi ha que pegar-li a la pilota per a no fer-se tant de mal.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

El material didàctic el agafava de una web de la federació, també hi havia un conte, que explicava com es jugava.

I per a la part pràctica teníem unes pilotes de badana, utilitzàvem uns cons, i també unes cintes que delimitaven els camps.

- 6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?**

No perquè nosaltres per a jugar a la pilota valenciana no tenim el material suficient per a poder practicar-la.

- 7 ¿Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin més equitatius o igualitaris?**

Si, normalment separi els alumnes en tres grups, el més fort el número 1, però no intenti posar els més forts junts, sinó mesclar-los per a que els més fluixos també s'ensenyen i no es senten més dèbils, així hi ha una igualtat en el enfrontament i la motivació augmenta.

- 7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**

Si, hi ha un alumne de cinquè.

- 8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**

Pensi que falta més informació sobre aquest esport, caldria posar cursos per a que assistiren els mestres. També que vingueren als centres jugadors professionals per a informar tant als mestres com als alumnes.

- 9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**

No

- 10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

Simplement que la pilota valenciana i el raspall es un esport valencià que tot valencià deuria de conèixer i saber, i es necessita més professionalitat per que els mestres tinguin més informació sobre aquest esport i poder ensenyar-lo als alumnes.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 30

Sexe: Masculí

Anys de docència: 3

Titulació: Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

Curs on imparteix docència: Educació Secundària

Dades del docent: ☐ Definitiu ☐ En expectativa ☒ Interí

9.2.2. Subjecte 2

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Doncs, en primer lloc, jo crec que a l'escola i a partir de ahí, hem vaig donar conter que feien partides al carrer, en punt dos també veia alguna partida de les que retransmetien en directe, encara que no soc un fanàtic de la pilota si que el primer contacte crec que va a ser en la escola, i va ser quan vaig començar a sentir-lo i a practicar-lo.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Home, la veritat es que pensí que es molt positiu, i pensí que molt necessària per a que els xiquets coneguin aquest esport que es part de la nostra cultura, i que no es perdi en l'oblit, Per altra banda si podem aconseguir que algun dels alumnes s'enganxi i s'aficioni i li doni un poc de vida a auques esport, doncs molt millor, la veritat.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, en la meua facultat no vaig cursar cap matèria que tractara la pilota valenciana, Si que es cert que es va tractar la part teòrica, certes pinzellades en alguna altra matèria, però en general i com a contingut específic, en la facultat no.

- ¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

No, ho record cert, si que pot ser que en la matèria de jocs tradicionals si que vam veure un apartat, per no ho recordi bé.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Si, recentment si que he fet un curs formatiu del CEFIRE de la pilota valenciana, i la veritat es que hem va avortar molta variabilitat a l'hora de preparar els exercicis, de preparar les sessions, m'ha servit molt per a obrir el ventall en quant a les modalitats, Adquirir més coneixements sobre aquestes encara que puguen ser un poc més complexes a l'hora d'impartir-les, i pel que fa el programa de pilota a l'escola, aquest ha segut el primer any que l'han dirigit a secundaria, i si que ens hem inscrit, i de fet hem superat la primera fase, que es una espècie de lligueta entre diversos centres, i per lo tant ara tenim que jugar la final el dia 16 de maig..

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

A veure, jo a l'hora de preparar les sessions i la unitat didàctica si que he intentat dons buscar pel meu conte, a banda a partir del curs del CEFIRE, disposi de informació a l'hora de com fer-se els guants per als xiquets, a l'hora de redactar progressions, to això eu trobe a internet en la pagina de la Federació, ja que esta també l'ha consulte molt a sovint quan realitze aquest esport.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, de fet estic tan al primer curs de la ESO com en tercer, perquè a banda que es un contingut que es obligatori en el currículum, i per tant tenim que desenvolupar-lo, es un contingut amb molta riquesa motriu, molta riquesa coordinativa i jo pensí que ara mateixa en aquestes edats als xiquets els fa falta que practiquen aquest tipus d'esports, perquè crec necessària eixa coordinació òcul-manual que a vegades s'observa en molts xiquets, que no saben colpejar una pilota i per lo tant resulta molt llamatiu.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

A veure, principalment hem centre en el raspall, mes que res per les instal·lacions de les quals disposa el centre, es cert que també hem vist un poc de frontó, però si que a l'hora d'impartir la part teòrica si que els explique les diferents modalitats, els diferents tipus de colpeig, i sobretot a mi m'agrada que es basen en la practica de l'esport i que practiquen molt, i que per mitja d'eixa practica global ells vagen assolin el que tipus de colpejos. Per altra banda, solc fer molta incidència en el feedback momentani, per a que ells mateixa vagen donant-se conter al moment de qui colp han realitzat i vagen posant nom als colpejos a traves de les seues experiències.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

A lo millor ells no es donen conter, però jo crec que son molt rellevants, ja que per exemple en el futbol, “el davanter que es tira en l'àrea a simular un penal i li'l piten es considerat com un heroi”, i en la pilota es tot el contrari, ja que en pilota si tu has tocat la pilota tens que dir-ho immediatament, i això en molts esports no existís, eixos valors de humilitat, respecte i de veritat. Aleshores tracta sobretot d'inculcar aquests valors tant importants com el respecte pels companys, per l'esport, i no anar sempre a la trampa.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Si que es cert que per a fer-se el guant si que utilitzem tesamoll, esparadrap, didals, els xiquets van a la ferreteria de la localitat, es compren el seu propi material, en quant a com fer el guant, jo mateix els fiqui un vídeo que hi ha penjat a la web, de totes maneres jo ho expliqui en classe pas per pas, per altra banda en quan a pilotes, tenim unes de badana i pilotes de drap que son un poquet mes grans i boten una miqueta mes i per a la iniciació si que es cert que utilitzem pilotes de tenis al principi de la introducció.

A l'hora del material didàctic, normalment jo el que faig es un document, un poc mes senzill per a primer d'ESO, un poc mes complicat per a tercer, on expliqui les modalitats, tipus de pilotes, per a que ells tinguin a l'hora d'estudiar poder anar ahi a consultar.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

El centre no te cap trinquet ni galotxeta, tenim una zona que la gastem com “carrer de pilota”, que està tot tancat menys per un costat i es la millor zona per a poder treballar, encara que ahi no pots clavar a 30 alumnes. També utilitzem un frontó però està en males condicions.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguem mes equitatius o igualitaris?

Si, sempre intente anivellar, però intente posar als mes bons junts perquè sinó els que son mes fluix es senten desplaçats.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Ara mateix no se si participen, però si que tinc uns quants alumnes que juguen prou be a pilota valenciana, però no se si realment estan participant.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

Jo crec que si les coses es feren com calen deuria tenir el mateix pes, perquè t'obliga la llei a impartir pilota valenciana.

Abans de impartir futbol o basquet realitze la pilota valenciana.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No, tampoc em consideri un expert en pilota valenciana per a poder fer xarrades, sinó un alumne més que està ensenyant-se.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

Em pareix que està be, simplement agafar les experiències dels docents que estan treballant aquest esport i poder recopilar i informar-se de que tracta la pilota valenciana, com ja he dit abans per a mi es un esport molt ric, que transmet uns valors i una conservació per el esport d'ací de la Comunitat Valenciana.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 33

Sexe: Masculí

Anys de docència: 9

Titulació: Diplomant en Educació Física.

Curs on imparteix docència: 3er i 4t curs d'Educació Primària.

Dades del docent: ☐ Definitiu ☐ En expectativa ☒ Interí

9.2.3. Subjecte 3

Anexos

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

En la meua infància, al meu poble jo que soc de Muro, ahi hi havia prou afició per el tema de la pilota valenciana, i ahi uns amics i jo es vam apuntar al que era l'escola municipal de la pilota del poble, després ja hem vaig deslligar una miqueta per el tema que vaig triar l'opció d'altres esports, i ja a traves del que es en la Universitat vaig cursar diverses assignatures en les quals la pilota valenciana estava present, ja que sempre ha segut una assignatura que ma cridat la atenció.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Doncs, jo la valori de una forma molt positiva i perquè es un altre tipus d'esport que hui o fins a fa uns anys estava en decadència, i pensi que entre moltes de les seues qualitats es un esport propi de la nostra comunitat i aleshores pensi que es molt positiu per a tots els xiquets per a tot el mon que almenys tinguen l'oportunitat de conèixer-la .

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

Mira, jo primer vaig estudiar magisteri i després vaig realitzar la llicenciatura, per lo tant en magisteri si que tenia una matèria optativa de la pilota valenciana la qual la vaig cursar, i després si que es cert que en la llicenciatura si que vam tindre un parell d'assignatures en cursos diferents que hi havia mes implicació per part del que era la matèria, ja que en magisteri es tractava de una forma mes generalitzada i a la llicenciatura la vam tractar de forma molt més especifica i per tant hi havia molta més informació.

- ¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

Es a dir en Magisteri la vaig tractar com una optativa de 4,5 crèdits si no recordi mal, i a la llicenciatura hi havia una assignatura de pilota que era obligatòria i per lo tant tractàvem com a contingut específic, i una altra que era com si diguérem pilota 2 i era optativa, per lo tant al llarg de la carrera vaig cursar aquestes tres assignatures relacionades amb aquest esport.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a

l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Si, si que he fet un parell de cursos formatius, un abans d'entrar com a docent i un altre una vegada ja estava com a docent però molt genèric. De fet poca informació que vaig rebre hem va servir per a complementar el que ja coneixia, i després si que el centre, si que ha participat durant molts anys en el programa de pilota a l'escola, en el qual, primer omplies un qüestionari, després t'impertien unes classes formatives i després ja venien ací al centre per a exercir el que s'havia treballat i venia algun jugador professional o semiprofesional que estava vinculat aleshores amb la pilota valenciana.

En el meu cas la sessió formativa aquest per part del programa de pilota a l'escola jo la vaig rebre a Petrer, però hi havia diverses opcions i també estava al trinquet de Pelai a Valencia i a Benidorm.

En quant al curs que vaig realitzar abans de entrar com a docent si que va ser de CEFIRE, i l'altre dins del meu poble, ja que hi ha molta afició per la pilota van fer un curs a la meua mida, ja que jo estava fent les practiques i va ser el meu tutor de practiques el que tenia moltíssima afició per la pilota i a través de ell hem vaig contagiar jo també, i per lo tant com ell es va apuntar i me va donar la possibilitat per a que anara jo també, aleshores vaig anar.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

A veure, si que tinc prou de contacte i si he llegit diverses revistes, perquè tinc un molt bon amic que ha segut pilotari molts anys, de fet es va retirar l'any passat, que li diuen "Dani de Vinavites" que es molt conegut al mon de la pilota, i aleshores a través d'ell sempre hem passa enllaços o sempre hem passa cosetes, que be ha participat ell o que ha guanyat torneig. En quant a les pagines web, si que solc visitar esporàdicament la pagina de la Federació quan estic treballant alguna unitat o temari relacionat amb la pilota,

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si que la introduixc, el que passa es que jo estic en tercer y quart curs de primària aleshores en tercer es una introducció com si diguérem una iniciació molt més genèrica en el qual eu treballen però sense arribar a especificar més, es a dir, els tipus de colps els treballen a partir de pilotes més grans o de plàstic, i en quart si que es cert que comencem a treballar-ho més específic, els fem que s'elaboren un guant, treballen els colps, les posicions, la puntuació, tot en general.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Es cert que anomenar les modalitats les anomenem totes a la part teòrica Si que es cert que li dediquem més temps a escala i corda de una forma modificada però sobretot al raspall, perquè per les característiques del centre es la que més fàcil es pot dur a terme, i damunt es una assignatura o en aquest cas la unitat que quan la realitzes amb els xiquets s'impliqui moltíssim i els agrada molt, de fet a l'hora del pati quan estem treballant-la a les classes, deixen apartat altres jocs en tal de jugar a pilota valenciana.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si que els motiva, perquè pensi que tot el que siga nou per a ells, es resulta curiós i tot el que es resulta curiós sempre implica més motivació i més compromís per part dels alumnes.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

En quant a recursos mes de tipus digitals i teòrics, utilitze o be els recursos disponibles a la pagina web de la federació o be de les diferents assignatures cursades al llarg de la carrera, doncs utilitze eixe tipus de recursos, ja que el considere molt complet, a demés per al que jo vuic i utilitze em va molt be.

En quant al material de caràcter mes pràctic, ací el centre disposa, i a banda com hem participat al programa de pilota a l'escola, des de eixe programa també ens van aportar material per a poder utilitzar, per altra banda es cert que d'altres anys també anem recol·lectant material.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

El centre no disposa d'instal·lacions especificques, per si que disposa de zones o espais en les quals es pot dur a terme el que es la unitat de pilota valenciana.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguem mes equitatius o igualitaris?

Si, sempre intente que en qualsevol tipus d'activitat l'enfrontament siga el mes equitatiu possible per tant en aquest esport no deixa de ser diferent als altres en aquest aspecte, a vegades realitzem partides mixtes, altres vegades fem partides del mateix sexe, o per sorteig realitzem els grups.

Però sempre intente que els enfrontaments siguem el mes igualitaris possible en quant a nivell d'habilitat motriu.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

En aquest curs actual, no, però l'any passat a través que vam començar a treballar la pilota i ens van vindre a fer unes xarrades i demés, si que hi ha un parell d'alumnes que des de aleshores es van vincular amb el mon de la pilota.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

A veure, jo pense que els altres esports de mes repercussió social tenen mes pes dins del que es l'àmbit educatiu, però la pilota valenciana i mes concretament ací a la Comunitat Valenciana, si que s'està impartint, de fet si no recordi mal, en la majoria de centres de nova construcció es obligatori la construcció de instal·lacions especificques d'aquest esport, per tant si s'està introduint poc a poc, però ací en la comunitat valenciana si que adquireix mes pes que en altres zones de la península.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

Si, com te comentat abans en la meua població (Muro de Alcoi) hi ha molta afició per el tema de la pilota valenciana, aleshores si que he realitzat xarrades informatives a les escoles municipals, ja que vaig estar una temporada com a monitor de pilota del meu poble, però a nivell mes formal com en algun congres o realitzar alguna jornada encara no he tingut l'ocasió.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

Si, que tots aquells esport i més en concret aquest que es propi del territori, quan el donem a conèixer als nostres alumnes sempre els resulta un coneixement nou i per tant es molt satisfactori per a ells.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Subjecte 4: Edat: 33   **Sexe:** Masculí   **Anys de docència:** 6

Subjecte 5: Edat: 35   **Sexe:** Dona   **Anys de docència:** 2

S.4 Titulació: Magisteri d'Educació Física.

S.5 Titulació: TAFAD, Magisteri d'Educació Física y Màster d'Educació

Curs on imparteix docència: Els dos subjectes imparteixen en l'Educació Primària.

Dades del docent: ☐ Definitiu   ☐ En expectativa   ☒ Interí

Dades del docent: ☐ Definitiu   ☐ En expectativa   ☒ Interí

9.2.4. Subjecte 4

9.2.5. Subjecte 5

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

S1: Doncs, jo la vaig conèixer perquè la veia en punt dos que la feien en directe, y després mes tard en la carrera doncs ja ens ensenyaren el que era la pilota valenciana, ja que jo en l'escola no la vaig treballar mai. A la meua carrera si que vaig fer un poc de contingut.

S2: Jo si que vaig fer practica en la carrera perquè hem vaig traure la doble titulació, no obstant això, en la infància com a practica mai la vaig veure, i jo si que l'he conegut gracies als cursos formatius del CEFIRE, i a partir d'eixe punt he pogut dur-la a terme a les meues classes.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

S1: Jo, la trobe molt positiva perquè es un esport autòcton de la comunitat valenciana i no deuria de pedres mai, així els xiquets quan mes la coneguín pensí que la poden practicar mes, es a dir, que si els xiquets la practiquen dins l'escola els pot interessar buscar com practicar-la com a extraescolar o on poden anar a jugar fora del centre.

S2: Jo a més a més del que ha dit el meu company, que es positiu la participació activa, a més a més, la integració que crea a la nostra cultura es molt afavoridora, i per altra banda, motriu es molt enriquidora en tots els aspectes, els colpetjos, la forma en la que també els xiquets interactuen entre ells i a més a més com fan això de plantejar-se i pactar les normes, i ser positius entre ells.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

S1: Si, jo per exemple si que la vaig tractar per o com a contingut específic, sinó dins d'una altra matèria. Nosaltres es dividíem per grups, i cada grup portava o treballava un esport tradicional, i nosaltres decidirem la pilota valenciana, mes específicament, el raspall.

S2: Jo, en aquest cas hem succeeix el mateix que al meu company, ja que uns companys van ser els que van decidir treballar-la dins d'altra matèria, no perquè el mestre així eu proposés, es a dir, nosaltres en didàctica de l'Educació Física, vam dir de treballar aquest esport, i de casualitat que la vaig veure i això que he realitzat el TAFAD, Magisteri d'Educació Física i la Llicenciatura, per lo tant tu imaginat...

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

S1: No jo personalment tota la meua formació com be te dit anteriorment ha segut a la facultat i el que vaig poder veure a la meua infància.

S2: Engany he fet dos cursos de Pilota Valenciana, i un ha segut ací a Muro de Alcoi, que he estat molt be, amb el professor Jordi Naya, i m'ha agradat moltíssim. Després, el programa de pilota a l'escola hem pareix molt beneficiós perquè d'alguna manera eu treballem tot, ja que treballem la llengua amb l'entrevista, podem fer una eixida, i de fet nosaltres la vam fer al poliesportiu municipal, coneixent també els trinquets que hi ha ací i coneixent mes l'entorn i el voltant, i a més a més conèixer un jugador o jugadora professional es enriquidor també per a que vegin que hi ha una eixida a partir d'un joc així, es pot fer una eixida professional també i per lo tant viure d'això.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

S1: SI, jo si que conec la pagina web de la Federació degut que al llarg d'aquest curs si que hem treballat a l'escola, jo vaig anar a valencià a formar-me una sessió de formació,

Anexos

al trinquet de Pelai, i la vaig conèixer i hem vaig interessar més, i per lo tant ací tenim llibres de pilota valenciana, on hi ha unitats didàctiques, on hi ha sessions, i gracies a aquest material hem pogut formar una unitat didàctica prèvia a que vingueren ací a fer pilota a l'escola. Aquest curs era de part de la conselleria de pilota a l'escola perquè o sinó no venien els de pilota a l'escola al centre, per lo tant un dels requisits era que nosaltres teníem que anar allí a una sessió.

S2: Però aquesta sessió jo vaig anar amb un altre centre, ja que estava aleshores en altre centre i jo no la vaig veure productiva, perquè a soles t'explicava el programa, i no posaven en practica res, aleshores era un mati perdut.

S1: En el meu cas si que hem posaren en practica, ja que ens feien i ensenyaven com es feien els guants, ens feien fer alguns jocs...

S2: En definitiva jo crec que aquest curset podria estar mes profitós.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

S1: Jo aquest any ha segut el primer any que l'he introduït, i la meua companya ací present també, i la veritat es que ha segut prou satisfactòria perquè els xiquets han agafat autonomia per a ferse els guants, i es el que estàvem comentant la coordinació òcul-manual la treballes molt be a l'hora de realitzar els colps amb les mans.

S2: Estic totalment d'acord amb tot el que ha dit el meu company.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

S1: Jo. Per lo menys de totes les modalitats de la pilota valenciana, m'he centrat amb el raspall, ja que consideri la mes apta per als xiquets en aquestes edat i la més fàcil d'entendre per a ells.

S2: Jo si que es cert que la he fet més llarga perquè me vaig emocionar en Jordi, i aleshores he fet una unitat didàctica que ma durat aproximadament tota la segona avaluació. Per lo tant, Jordi hem va contagiar i aleshores vaig començar explicant-los el Nyago, vaig fer després raspall, vaig fer una progressió i vam acabar un poquet, en una espècie de escala i corda modificada, si que me va faltar la pilota grossa, el frontó perquè ací no disposem de paret i les galotxetes per falta d'instal·lacions aptes, però si que es cert que m'he quedat amb un poc tot i m'ha agradat molt, i als xiquets els ha encantat.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

S1 i S2: Si, perquè son esports que jugant seu passen be, damunt poden competir contra es companys, encara que al final nosaltres no busquem la competició, però ells mateixa es motiven d'eixa forma.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

S1: Nosaltres per exemple, jo vaig començar a fer els guants i els materials se'ls portaven els xiquets, nosaltres demanaven el que tenien que portar, si que hi ha que dir que es cert que aquest any en la pilota en l'escola ens han porta més material (didals, esparadrap, tesamoll i pilotes).

S2: Si, es el que ha dit el meu company, ens van dur quatre pilotes de badana, d'aquestes de Va de Bo, i el demes material, al final pense que per a fabricar-se un guant d'iniciació amb recursos econòmics com cartes o cartró i esparadrap per a compartir diversos xiquets, pensi que va be.

S1: En quant al material didàctic, jo per exemple he utilitzat el material de la pagina web de la federació, he extret els recursos de allí, algunes sessions i això i damunt els he fet als xiquets fer un treball sobre el raspall, d'on provenia, i algo molt basic, ja que son alumnes de cinquè curs de primària.

S2: El mateix que el meu company, si que es cert que jo també utilitze un CD que hi ha amb un llibre molt interesant, i un dia de pluja, va ser quan els vaig posar tots els colps que es donaven d'on provenia i tot això perquè a la pagina web sols hi ha com un vídeo de uns dibuixos que esta molt be per a la iniciació, o la primera classe de la introducció però després es queda un poquet curt.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

S1: No, jo pensi que no.

S2: No, si que es cert que adaptant-se al que hi ha es pot practicar alguna modalitat mes bàsica com el raspall, però es una llàstima que no hi hagen parets llises perquè seria molt més enriquidor per a moltes mes modalitats.

S1: El raspall si que l'hem aplegat a fer en la pista poliesportiva que disposem inclús l'hem fet en pistes de terra.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?

S2: Si, jo per exemple el que he utilitzat aquest any, perquè meu va dir Jordi també, quan vam fer el curs, doncs es realitzar modificacions amb els alumnes, es a dir, els que millor

fan el colpeig o els que tenen mes habilitat eixos alumnes, per exemple deuen jugar en la ma esquerra, coses així per a que també treballen de una forma equitativa.

S1: Si, a part del que ha dit la meua companya, també igualement els equips en nombre de xics i xiques, fem grups heterogenis, i després si alguna persona te menys habilitat motriu pot agafar la pilota en lloc de colpejar-la directament, per a que li resulte més fàcil.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

S1: En els meus actualment, ningun.

S2: Competició com a tal hem pensat que no, si que es cert que un alumne, Ferran si que li va agradar molt, i no se si ha anat al poliesportiu a jugar.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

S1: Jo, pensat que no ja que en el futbol i en el basquet, tens moltes opcions coma extraescolars fora del centre, en canvi de pilota no. La pilota pensat que la donen en la sessió d'educació física i s'ha acabat.

S2: Estic totalment d'acord amb la resposta del meu company.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

S1: Jo no, mai

S2: No, jo en aquest cas tampoc.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

S2: Hem pareix molt important la temàtica d'aquest estudi perquè et fa reflexionar i es com una reflexió de la actuació docent, i del que hem fet aquest anys, perquè ha estat novedós per als dos, ha segut el primer any que l'hem duta a terme i jo pensat que en prou d'èxit, i per això a mi ma servit per a reflexionar un poc. Per lo tant pensat que a més a més del que ha dit anteriorment el meu company que no hi han extraescolars que promocionen la pilota valenciana, o en aquest cas son minoritàries, per una altra banda al no disposar dels espais adequat per a poder treballar-la correctament si que ens limita moltíssim, i si que per exemple en els patis actius aquest any, s'està donant futbol y colpbol, que esta molt de moda, y molt relacionat amb la pilota valenciana no obstant això si que es podria dur a terme un dia de Pilota Valenciana, que jo pensat que estaria

molt be, però el que passa es que sempre, com no som funcionaris de carrera, sinó que som interins i anem de un centre a altre això també fa que no t'involucre tant.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 36

Sexe: Masculí

Anys de docència: 12

Titulació: Llicenciat CAFE I Magisteri E.F

Curs on imparteix docència: Educació Primària

Dades del docent: ☒ Definitiu ☐ En expectativa ☐ Interí

9.2.6. Subjecte 6

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

El primer contacte el vaig tindre en la llicenciatura d'educació física, quan la vaig cursar, ja vam fer una assignatura, que no era assignatura de pilota valenciana però si que era una assignatura que tractava jocs autòctons, i ahi vam tindre ja un contacte en la pilota valenciana i vam estar també en el trinquet de Pelai, en alguna sessió, tot açò que el coment va ser a la universitat de Valencia.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Jo crec que ha evolucionat molt perquè de fet en la llicenciatura fa 15 anys encara no estava implantada l'assignatura si que van portar un dia al pilotari " el Genovés" allí per a que ens fera una xarrada, però hi havia prou de desconeixement de l'esport per part del professorat i dels professionals que treballaven actualment al grau d'Educació Física. I arran a l'impuls de la Conselleria amb el programa de pilota a l'escola i en els nous centres que s'han construït que la llei estipula que ha d'haver les instal·lacions de pilota valenciana, això ha facilitat que s'impulsi, i després el programa aquest, que els centres de primària si que tenim la opció de participar, que fa la federació junt a la Conselleria doncs ahi esta molt be perquè donen recursos i materials pràctics per a poder dur endavant la unitat de pilota valenciana que jo tots els anys treballo.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

El que te dit abans, no hi havia una assignatura en concret però sí que es va tractar com una ramificació d'altra matèria.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Sí, en el programa de pilota a l'escola portí participant aproximadament 10 anys, i ja et dic, es un programa que ha anat evolucionant millor, al principi doncs estava la sessió que anàvem els mestres, que ens donava un poc de teoria i ens mostraven algun vídeo, i això ha anat evolucionant en quant a recursos materials hi ha actualment mes materials, disposem de mes orientacions a l'hora de fer-se el guant, hi ha altres vídeos que s'han fet mes novedosos i atractius per a l'alumnat, i ara en el programa com també be un pilotari professional i un tècnic, doncs es una motivació extra per a que els xiquets practiquen el que passa es que el que mes interessant veig jo a la pilota es que es un esport molt adequat per a primària, sobretot el raspall es molt fàcil, jugues sense materials complexos, ja que t'els elabores tu i es molt divertit posat a que tots podem jugar i la veritat es que per això crec en el contingut perquè es molt adequat.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Sí, perquè en la unitat didàctica moltes vegades hem fet algun treball de recerca, aleshores hem entrat a la pagina web de la federació, hem vist també un poc el com organitzen els campionats, hem visualitzat primer el vídeo de pilota, joc i tradició, després el vídeo de pilota per a despistats, que es un vídeo molt atractiu, tenim també un llibre que hem llegit a les classes de Paco Pans el Genovès que esta molt graciós, per tant sí que hi ha material i sí que consultem.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Sí, tots els anys practiquem la unitat didàctica de pilota valenciana perquè crec que te uns valors coeducatius importants, no solen tindre experiències prèvies, per tant igual que en altres continguts com el colp ball que es treballa molt la coeducació i la igualtat de generes, en la pilota també crec que es el cas, a més a més, es un esport que es nostres, es un esport autòcton que crec que s'ha de potenciar i que ten uns valors molt positius no tant competitius sinó uns valors mes nobles.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Bàsicament en l'escola de primària per la força, la habilitat que te l'alumnat el raspall es quasi la única unitat que podem fer, primerament per les instal·lacions que disposem, ja que no tenim per exemple una paret adequada per a realitzar el frontó, no tenim un trinquet per a poder fer una escala i corda, i tampoc seria adequat, es a dir, els xiquets de primària fins a 11-12 anys hi ha alguns esports que son molt complicats introduir-los per exemple el voleibol. Es a dir si aquest esport s'assembla a l'escala i corda i ja ens costa molt poder tindre una continuïtat en ells, bàsicament el raspall es el que utilitzem i crec que es la modalitat adequada per a aquestes edats.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, i tant, ja que els encanta, a més com primer realitzem les pilotes de periòdic després es fan els guants, ara hem aconseguit fer els guants amb didals, perquè ha hagut molta dotació de material en el programa de pilota en l'escola, i com vaig acumulant també any enrere any doncs hem permet ja, pràcticament no demanar-los el material al alumnat, ells soles porten un guant de llana que me donat conter que es el mes barat, el que a tots se'ls adapta a la ma i no l'han de comprar com pesava abans amb el guant de jardineria, i la resta de matèria el proveïm de la dotació del programa (esparadrap, didals, tesamoll) i per tant ens es accessible.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Home hi ha material online, esta ahi en les webs o en You Tube, i després material que ha subministrat la Federació i veus que cada anys hi ha més recursos per a poder explotar.

6. ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

No, però es que el raspall amb una simple explanada ja pots jugar per lo tant nosaltres amb això s'apanyen i després el que fem es que per a motivar a l'alumnat, anem a l'institut, solem anar tots els anys alguna vegada per a que ells vegin les instal·lacions i practiquen allí.

- ¿A quin institut es desplaceu per a veure les instal·lacions ?

Al IES Pou Clar, perquè esta molt pro, aproximadament a 5 minuts, de fet la sessió d'aquest any de la pilota en l'escola la vam fer en aquest institut, després algun any el

Anexos

que he fet es demanar permís a l'ajuntament d'Ontinyent per a poder tallar algun carrer del barri i fer la sessió de pilota valenciana en aquest carrer, simulant la tradició de com es jugava abans.

7 ¿Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?

Si, perquè el resultat es el de menys, aleshores els agrupaments van variant, hi ha vegades que aquests es fa l'alumnat, altres vegades es fan a sort, hi ha altres que els faig jo i una de les premisses es barrejar-se per sexes, però ja et dic, que el resultat al final es el que menys importa.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Si que e tingut alumnes que han estat al club de pilota d'Ontinyent, i han practicat, actualment crec que no va ningú.

8. ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

Jo crec que si, en el meu cas treballem mes la pilota que el basquet o el futbol, perquè jo crec que hem de intentar compensar eixa desigualtat que hi ha amb el esports que mes es fomenten als mitjans de comunicació, i el que no se jo es el que es fa a nivell dels altres centres però si que es veritat que els especialistes en Educació Física i mes en les escoles, moltes vegades estem sols, i es complica saber a lo millor que fa cadascú, el que si que se es que el programa de pilota a l'escola cada anys son centenars d'escoles els que van afegint-se, per tant suposi que esta treballant-se molt mes, i la meua proposta sempre en la pilota a l'escola i la federació, es que s'extenuarà a Secundaria, perquè a secundaria hi ha molt de professorat que falta que renove, i a lo millor disposen de les instal·lacions i no les utilitzen.

9. ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

Com a extraescolar, no.

10. ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

SI, ja que jo crec que estem en la línia de potenciar l'esport i intentar establir que es normalitzi, que es el complicat ja que a nivell professional doncs ací en Ontinyent hi ha

Anexos

un jugador professional, que es Javier Sansor de León, que entrena i que esta prou content de poder viure d'aquest esport, però segueixen hi hagen molt impulsos darrere, i per lo tant el ideal seria que aquest esport funcionarà per si mateix sense falta d'ajudes.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 39   **Sexe:** Masculí   **Anys de docència:** 16

Titulació: Diplomat en Educació Física.

Curs on imparteix docència: Educació Primària.

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.7. Subjecte 7

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Mira la pilota valenciana, jo l'he coneguda des de que era menut, des de la infància o be a través de la televisió o be més tard, a l'hora de estudiar a l'escola, recordi que la practicàvem, i en contacte amb ella jo crec que quan vaig començar a ser mestre, es quan ja mes vaig profunditzar en ella, val.. hem fet diferents trobades, hem portat a persones importants que han jugat a pilota, també hem anat a diferents llocs on hi ha trinquets i hem participat també, i així es, pensí que mes en profunditat es quan jo vaig ser mestre, i vaig començar a treballar amb ella.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Val, mira precisament en aquests moments la pilota valenciana esta dins del currículum , per lo tant hi ha uns objectius que marquen que s'ha de conèixer i participar en els esports tradicionals de la nostra comunitat, jo la valore per exemple ara tres aspectes, el primer d'ells es la participació i l'actitud, que es el dia a dia a les classes i de la forma que participen els xiquets i el seu comportament, el segon s'han elaborat una pilota pròpia, i s'han fabricat un guant, a partir de ahi també es trau una nota que de fet es el fer-se'l

també, es a dir, no valore si se'l han fet millor o pitjor, simplement que mostren l'interès de fer-se'l.

L'ultima part Precisament en aquest esport, si que els realitze una xicoteta prova tipus test, de tots els aspectes, regles i vestimenta que hem treballat i s'utilitza. De igual manera pregunte el tipus de material, la puntuació i les modalitats més comuns.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

En la universitat, la pilota valenciana en si, jo crec que no.

¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

Estem parlant de fa deu anys, possiblement recordi molts esports que hem treballat però la pilota valenciana com a tal no ho recordi, en l'escola i en l'institut si que recordi haver-la donada.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

No hem tingut l'oportunitat de participar en pilota a l'escola, perquè hi ha massa coses i almenys el temps que estic jo ací, com hi ha tants esports per un motiu o per un altre, no se'ns ha donat l'oportunitat. Igual que en altres esports si que ha vingut gent, en la pilota valenciana vuc participar però encara no e tingut l'oportunitat de participar en pilota a l'escola.

Com a curs en CEFIRE, si que en vaig fer un de pilota valenciana, que el vaig fer a Benidorm i jo pensí que els cursos sempre venen be per a formar-se i hi ha moltes cosetes que aprens d'allò que desconeixes, també tinc ací uns vídeos que van rebre de la Conselleria, que son tots els aspectes tàctics de la pilota valenciana i sempre comencem així la unitat, posem el vídeo i vegem tot el que es la forma de jugar i després ja pesem a la practica.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Doncs informació, la web de la federació la e visitada per suposat, però la informació mes valuosa que tinc es el DVD sobre la pilota valenciana, que es un DVD ofert per la Conselleria de Valencia i el qual esta molt be, perquè parla de tot i en aquest es en el que jo hem base després a l'hora d'impartir la unitat didàctica.

Llegir-me algun llibre aixina relacionat amb la pilota, no.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, perquè per primera eu marca el currículum dins del decret i perquè pense que es un esport que es tradicional i es autòcton de la comunitat valenciana, per lo tant es practica i es juga molt, per lo tant pensi que s'ha de traure profit i al menys conèixer i no centrar-se sempre en els esports que mes repercussió social o mes comuns, ja que aquests ja els practiquen fora de l'escola, per lo tant pensi que es molt important treballar-la.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Doncs coneixen totes les modalitats a partir de la part teòrica coneixen les diferències entre aquestes, així com les diferents pilotes que s'utilitzen però practicar i més ara en aquests moments, practiquen sempre el raspall, que sempre resulta un poquet mes dinàmic i mes fàcil per als xiquets, a més a més, que tampoc tenim espais per a practicar altres modalitats.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, els agrada molt, ja que es un esport que independentment el gènere se'ls dona be, i això fa molt a l'hora de divertir-se perquè quan parlem de algun esport que algun alumne te un poquet mes de mancaça dons sempre costa, en aquest esport la pilota al sempre anar per terra i la única habilitat mes o menys es el colpeig, ho fa molt dinàmic i molt motivant.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

El material didàctic ja el tinc, ja el vaig recol·lectar, jo mateix hem vaig fer la meua programació, cada any adapte i modifique aquelles coses que veig que no funcionen en relació al grup o al centre que pugues estar i en quant al material didàctic, i després en quan als altres tipus de materials com el de cadascú, el material se'l fabriquen ells, nosaltres tenim algo però normalment la classe s'encarrega de comprar seu. Si que disposem de xicotetes mostres de material de competició, com plaquetes o didals per a que els xiquets eu vegen.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

Instal·lacions específiques per a pilota no tenim, disposem de un pati prou ampli i d'un gimnàs prou gran, enguany també van a fer-nos una pista coberta, aleshores suppose que

Anexos

millorarà un poc a l'hora de fer qualsevol practica esportiva però com a especificques de pilota no tenim.

- **En la seua programació inclou alguna excursió o has donat alguna sessió en les instal·lacions especificques ?**

L'any passat me vaig reunir amb altre docent de altre institut en el qual si que disposen d'instal·lacions i meu va comentar de poder anar a realitzar alguna sessió, però ens va dir que estava danyat, i per lo tant no hem pogut baixar fins al moment.

- 7 **¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguem mes equitatius o igualitaris?**

Sempre, sempre busques que siguen heterogenis en tots els sentits, es a dir, xics i xiques, habilitats igualades a l'hora del colpeig... si, sempre.

- 7.1 **¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**

Aquest any no, però si que e tingut algun any que crec que ha competit a la modalitat de raspall.

- 8 **¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**

Jo crec que si, pense que a nivell de l'escola crec que son pocs els centres que jo conega que no es practique la pilota valenciana, de fet ací tots els any solem realitzar una trobada del colp ball que es altre esport, i alguna vegada si que ens hem plantejat canviar aquest per un altre esport per a que no siga sempre el mateix, podria ser la pilota o un altre esport, però jo per el que conec ací en Ontinyent, crec que es treballa a tots els centres educatius almenys a nivell de primària. Per lo tant pensi que a nivell educatiu esta prou be implantat.

- 9 **¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**

No, com a extraescolar no

- 10 **¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

Si, jo considere que es un esport que s'ha de treballar primera per el que te dit, eu marca el currículum i pensi que tot allò que es de ací de la nostra comunitat doncs s'ha de conèixer, i pensi que es veu en els xiquets que es motivant i que els agrada, i que seu

Anexos

passen be a l'hora de fabricar-se el seu propi material i aprendre coneixements que desconeixen a ells els agrada molt.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 39

Sexe: Masculí

Anys de docència: 10

Titulació: Magisteri d'Educació Física.

Curs on imparteix docència: Educació Primària.

Dades del docent: ☒ Definitiu ☐ En expectativa ☐ Interí

9.2.8. Subjecte 8

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Jo la pilota valenciana quan era menut, o de un poc mes major, hem sonava de vorer partides a la televisió, també a la localitat d'Ontinyent, m'enrecorde que per Sant Domingo hi havia un carrer, que es el del costat del teatre Etchegaray i en el qual es realitzaven partides, després per la part professional o de formació va ser per mitjà d'un curs del CEFIRE, que això farà aproximadament 12 anys, perquè me sona que el vaig fer al 2006, no m'enrecorde qui ens el va donar, però ens vam reunir un conjunt de mestres d'Educació Física i vam veure un poc un llibre que es va editar per la conselleria, on un poc ens mostrava la progressió i la unitat que vam fer al final era molt vivencial. Nosaltres ens vam fer el nostre guant, amb els didalets, cada dia jugàvem un poc de practica, estàvem al trinet del poliesportiu d'Ontinyent, i a partir de ahi, doncs va ser el contacte que vaig tindre jo en la pilota valenciana, si que es cert que després el llibre eixe esta prou complet, després si que vaig mirant alguna cosa i tal però jo crec que en la infància, per coses que veia jo i hem sonava y després com a mestre, a traves d'un curs de formació que vaig fer.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

A veure, jo crec que com a contingut si no recorde mal que en la educació secundària es obligatori, jo en l'educació primària al final son molt esports els quals fas una iniciació esportiva de moltes coses, jo crec que sent un esport valencià que es nostre, es interessant que als nostres alumnes els donem a conèixer aquest esport que es propi, ¿per què? Doncs perquè ens interessa que no es perdi i que els alumnes eu valoren també com a propi i per últim que els xiquets seu passen molt be amb aquest esport.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, no, per desgracia no. Jo imagine que els plans d'estudi actuals hauran canviat però jo excepte alguna assignatura que teníem pròpia de l'àrea que ens ensenyaven alguna cosa, jo crec que quan jo vaig estudiar magisteri hi havia molta mancança de molta formació, nomes vaig a dir-te que jo vaig acabar la carrera i ningú hem va ensenyar a fer una unitat didàctica, que teòricament es el A-B-C per a tal.

¿Quan me ensenyat a fer coses? Doncs quan comences a treballar i comences a xarrar en diverses persones a fer cursos de formació... però jo en la carrera de pilota valenciana res.

- ¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

No res, sols una assignatura dins dels esports col·lectius però que es centrava amb el voleibol, ja que la mestra que la impartia havia jugat a aquest esport molts anys i mostrava molt d'interès per aquest, però de pilota mai.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Doncs, mira, vaig a parlar-te amb sinceritat, com ja te dit fa dotze anys vaig realitzar un curs de pilota valenciana de CEFIRE, el cual vaig considerar interessant. Si que es veritat que aquest any la he tornada a impartir a l'escola, però feia almenys quatre anys que no la impartia, perquè més que res tenia un guió mes o menys muntat de la meua programació. En quant al programa de pilota a l'escola l'any passat hem vaig apuntar i tot però com va ser quan va nàixer el meu segon fill hem va pillar massa ocupat, ja que primer hi havia una formació de mestres, i després ells venien a l'escola. La formació no se si era a final de febrer o a final de gener exacte, que jo meu vaig canviar per a anar a Elda, perquè quan la feien en Xàtiva o en Alzira en la zona de Ontinyent, jo no podia anar, perquè pensava que la meua dona ja hauria donat a llum, aleshores vaig intentar canviar-ho,, total que al final eu vaig canviar per a Elda, però com el xiquet estava a punt de nàixer i durant eixa setmana no vaig poder assistir, per lo tant vaig escriure un correu

en el quals li expressava els meus motius de la meua falta en el curs de formació. I aquest any tampoc meu he plantejat.

- 4) **¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?**

No, la única font bibliogràfica que tinc jo es el llibre eixe que ha editat la Conselleria, el que no recorde quin es, en la fulla web de la conselleria, si en el google poses “pilota valenciana” t’apareix i a la pagina de la Federació també hi ha un enllaç, perquè hem vaig clavar un dia a la seua pagina web. En aquest llibre en la portada posa “joc de la pilota valenciana” i hi ha un jugador colpejant una pilota si no recordi mal.

- 5) **¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?**

Mira, nosaltres els docents de l’educació física la sort que tenim es que dins de la nostra àrea no tenim un material definit elaborat, es a dir, jo les meues classes me les prepare arreglo a la programació, com la programació es tan oberta, si jo vuic treballar llançaments, doncs puc fer un esport o altre.

Jo en aquest cas me decantat per treballar-la aquest any perquè pensi que puc treballar continguts motrius igual que en altres esports, però aprofite i faig al Pilota Valenciana. Nosaltres sempre i quan, el bases en el currículum, en aquest cas com a canviat en els criteris d’avaluació que es el lloc on vols arribar. Si jo agafe aquests criteris que vuic treballar doncs, com hi ha un marge prou ampli, en el cual puc trial uns esports o altres, doncs en aquest cas he triat que la pilota valenciana anava per davant d’altres esports i per aquest motiu ho treballe.

5.1 **¿De que forma treballa els seus continguts?**

T’explique, açò va un poc enllacat amb l’anterior, la sort que tenim nosaltres es que jo puc agafar i dins de tot el que hi ha de pilota tu triar, perquè la primera es que estar dos mesos fent aquest esport als xiquets es pot resultar avorrit, estar mes de 8-9 sessions es lo correcte baix el meu punt de vista. Jo personalment si que veig que aquest esport es interesant per als nanos ja que son ells els que el porten pilotetes de casa, aleshores significa que a ells els agrada i els interessa.

Per altra banda, quant fem referencia a les modalitats, jo la progressió que tinc feta es la següent: Jo comenci elaborant un guant, després realitze jocs per a conèixer els colps basics, mira el meu objectiu es que els xiquets aprenguin amb una idea global de tot, que practiquen coses i que treballen i seu passen be. Si algú acaba la unitat didàctica i sap pegar-li millor o pitjor... jo entenc que es una escola i que jo no vuic fer avorrit a un alumne aquest esport perquè no se li done be pegar-li be de carxot, o el tenis perquè un

no sap traure be... Seguint amb la progressió els ensenye els colps, hui per exemple hem fet els colps de raspada, com es raspa en estàtic i en dinàmic, acabaré jugant a frontó algun dia i al finalitzar el que faig i practiquem es el raspall, perquè el raspall es el que es sol jugar a Ontinyent. Una vegada pugem haver-lo practicat al gimnàs, fer equips i tot això, se'n anirem algun dia al trinquet per a que els xiquets vegem el que es un trinquet i com es juga en el trinquet. Al finalitzar si que es devers que no realitze ningun control ni ningun test pràctic ja que no comprenc aquest esport com a tal, ja que pense que en aquestes edats amb els test d'avaluació poden motivar o desmotivar als alumnes.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, jo crec que els alumnes veuen que es un esport proper a ells, perquè tots han sentit parlar de pilota valenciana, o el pare de un jugava o algun familiar... Jo per exemple treballa al barri del Llombo, y recorde que fa molts anys veia partides que es realitzaven en el carrer que va de la ferreteria de la plaça del barranquet fins a torrefiel, ahi també e vist jo alguna partida, per lo tant considere que es algo que els toca de prop als xiquets i jo crec que de per si ja no has de tindre el plus de motivar-los, ja que son ells mateixos els que veuen que cada dia aprenen algo diferent i arriben a casa contents i amb ganes de seguir ensenyant-se.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Mira, si el sembla anem per passos, prèviament el que has de fer a la formació de la unitat didàctica es la teua programació i saber que vols fer això, després la unitat didàctica jo agafe i faig primer una progressió, hem fixe en els meus objectius i les edats dels xiquets per als quals va dirigida, per lo tant vaig a intentar adaptar de una manera o de altra, igual altra persona amb la pilota valenciana, te mes formació que jo o la interpreta d'altra manera i fa altra progressió per a aplegar mes llarg o a un punt diferent al meu.

Després per a treballar la unitat amb el material que trobe a l'escola en tinc suficient, si que es cert que aquest any com no hi havia pilotes, al final he comprat pilotes de drap que son les mes molles per a la iniciació, de diversos tamanyes per a que unes boten mes, altres menys, en quant a les sessions unes les faig al gimnàs, l'altra la e fet a l'exterior, ja que el gimnàs es queda menut, La sessió de hui de raspada la he feta al gimnàs ja que el sòl es mes blanet i les pilotes no s'extravien tant.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

No, vuic dir, el centre on estic jo actualment esta molt limitat en eixe aspecte, perquè dona fins on dona, i tu has d'adaptar-te al final al que tens a l'hora de fer. Tinc que dir, que dins del que cap, dins de la localitat d'Ontinyent, soc un privilegiat ja que disposi de

gimnàs., perquè hi ha alguns centres que no hi tenen, per aquest motiu el que hem vaig plantejar es realitzar les primeres sessions al centre i finalitzar la unitat didàctica al trinquet, per a que els xiquets coneguin també la instal·lació específica de pilota.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguem mes equitatius o igualitaris?

Jo, normalment ahi no solc clavar-me, a l'hora d'agrupar-se eu fem de moltíssimes vegades, a vegades jo agafe i dic 1-2-3 i així forme els equips, o lliurement ells son els que formen els equips, o poseu se per parelles per calfar, de vegades també la numeració de la llista de classe es un bon mètode ja que aixina es a sorteig, perquè dic el 1 amb el 12 i així successivament. Per lo tant el que intente es que sempre estiga igualat amb habilitats i que siguem mixts. Però de normal no hem solc clavar a l'hora de fer grups a nivell d'habilitat motriu, perquè de vegades els alumnes podrien dir: " es que tu has posat a este amb l'altre perquè tens preferència"... , es mes, pensí que no hi ha que donar tanta importància al resultat final, ja que el important no es guanyar o perdre sinó el procés de desfruitar.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Si, actualment se que un dels alumnes si que competeix en la modalitat de raspall i entrena algunes vesprades en el club de pilota valenciana d'Ontinyent.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

Jo crec que per desgracia la pilota valenciana no esta al nivell d'altres esports, be siga per els mitjans de comunicació o la publicitat li donen mes pes a altres esports com el futbol, el basquet... i els xiquets pareix que on estiga el futbol que s'aparten els demes esports. Jo per exemple el futbol no el treballo, perquè pense que ja hi ha massa repercussió social a la televisió, que sempre a l'hora del pati i que poden es posen a jugar. Lo, en el parc també solen jugar al futbol, per lo tant jo mai l'he treballat, per lo tant crec que la pilota valenciana esta en desavantatge respecte a altres esports, i per lo menys ací a la Comunitat Valenciana deuria tindre mes pes.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No, no jo no tinc tanta formació y categoria com a fer-la com a extraescolar o haver fet alguna ponència, ni res d'això.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

Si, al final es el que te comentat al principi, jo afegiria per acabar que es una llàstima que un esport que es nostre doncs que nostres mateixa, els Mestres d'Educació Física, perquè al final, no s'enganyem, cada mestre pot trial el que treballar de moltes maneres, a vegades els propis Mestres son els que no li donen el suficient pes o per falta de formació tenen tendència a rebutjar-la, o perquè com el pati que disposa el centre es raspós i no puc jugar doncs passi de calfar-me el cap o passi de anar quatre dies al trinet que si que podríem jugar... Jo crec que es una barreja de tot, de comoditat, de formació, de instal·lacions, però al final si una persona vol fer algo y lo posa ganes, eu fa. Per a acabar ressaltar el treball de la conselleria, ja que amb el canvi de govern i farà uns anys capa si, si que pareix que les coses vagin millor en relació a aquest esport.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 40

Sexe: Masculí

Anys de docència: 15

Titulació: Magisteri d'Educació Física

Curs on imparteix docència: Actualment en 5é i 6é de Primària.

Dades del docent: ☒ Definitiu ☐ En expectativa ☐ Interí

9.2.9. Subjecte 9

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Be, al llarga de la infància hem jugat, la veritat es que no era molt comú en els col·legis jugar a pilota, de fet jo crec que ha treballat mes a nivell de professor la unitat didàctica de pilota que com a alumne, després en la carrera també vam fer alguna pinzellada però molt poc, i més tard una vegada donava classe si que a traves de programes que oferta va la generalitat, s'ha volgut introduir, al principi començava com una cosa que pareixia que anava a arrancar però després s'estancava, perquè al llarg dels 15 anys que porta treballant, m'enrecorde que ha hagut dos o tres etapes diferents on la pilota pareixia que volguera arrancar però al final no aplegava a res.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu?

Doncs a nivell de cultura valenciana, molt bo ja que es un esport autòcton nostre i esta molt be i no s'ha de perdre ja que es positiu, però sobretot a nivell de xiquets en lo que busquem en la Educació Física que es que els xiquets doncs desfruiten fen qualsevol esport, que hi hagi moviment, que hi hagi participació, es un esport molt ric a l'hora de treballar en classe perquè pot jugar qualsevol xiquet, no hi ha una diferencia destacable en quant a habilitat, ja que una persona menys habilitós a en l'esport, en aquesta modalitat es defèn molt be.

Per exemple nosaltres ara que esta el colp ball que esta des de fa poc temps, es un joc molt paregut i aleshores que passa que a nivell d'aquestes edats per a mi es molt important tindre un esport així, perquè gaudeixen i es una manera d'esport en la qual seu passen bei tots poden participar.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, sincerament no, vam veure una ramificació dins duna altra matèria però molt basic, però ja et dic, que pràctic com a tal no.

¿I alguna matèria que la treballarà com una ramificació d'aquesta?

Si com be te dit anteriorment.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Si, com t'he dit jo m'enrecorde que van vindre ací i va haver una campanya que va fer inclús una lliga de diferents centres, vam anar a jugar a alguns llocs com a Quatretonda, Benigànim, i si s'hagueren classificat haguérem seguit jugant les semifinals i demés. Després també vaig anar al trinquet de Pelai a Valencia, i recorde que vam fer un mati formatiu, va vindre també un pilotari professional, per a això el dic que si que hi havien èpoques que pareixia que anava a explotar la pilota en quant a la seua difusió, però al tercer any es perdia la seua continuïtat, després ací al centre si que han fet campanyes de promoció per part del club o per part de la federació, però ja el dic en pilota en l'escola en aquest cas també he participat.

**4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana?
¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?**

Doncs tota la informació que tinc es perquè a traves dels diferents cursos, o jornades que han fet, i si que es cert que aquest any passat va vindre un home a oferir-nos material de pilota que elaborava ell, aquest home era de Agullent i ens va donar 4-5 pilotes per a que les provarem i ens va explicar el seu procediment i demés, ens va dir que si volíem mes que contactarem amb ell, però encara no sabem amb qui va parlar exactament apart de nosaltres.

Per altra part si que conec la pagina de la federació.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, jo faig una unitat didàctica de pilota valenciana com sempre des de que estic com a docent, per primera perquè es una activitat i una disciplina en la qual els xiquets gaudeixen, per altra banda es molt enriquidora ja que tens moltes possibilitats per a treballar els seus continguts, des de fer un guant encara que siga molt bàsic, des que siguin cuidadosos de dur el seu material, després el mes important es que tots participen, per lo tant es de les unitats que jo no llevaria mai, ja que hi ha altres esports que alguns xiquets si que es veu que no desfruiten tant, per lo tant jo el que intente es buscar activitats en les quals els alumnes desfruiten, per lo tant la pilota i la de colp ball per exemple no les llevaria perquè son molt coeducatives.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Doncs mira, jo com duc un grupet de primària sobretot 5é i 6é de primària, tampoc vuic ampliar mas coneixements, per tal d'évitar que es descentren. Primera jo que vaig a donar? Raspall perquè es la modalitat mes fàcil, ja que si comenci a donar-los molta informació en primària els alumnes poden aplegar a saturar-se i els xiquets en aquestes edat volen jugar i jugar, per lo tant la part teòrica queda un poc aparcada, si que es cert que en secundaria si que es podria ampliar molt mes aquesta informació, per altra banda si que dispose de un DVD de la Conselleria que els dies que plou pose als alumnes per a que sapient un poc més d'aquest esport, però ni eu valore en un control ni res.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, sempre, ja que a vegades son els propis alumnes els que al veure que se'ls ha oblidat el guant son els que es senten mal i apart va molt be perquè després competeixen, per lo tant es enriquidora perquè es un esport d'equip, ja que un company pot refer un error del company, a mi m'agrada molt perquè es un esport que el dones conter que tots tenen habilitat i que qualsevol pot ser bo, i ells mateixos també es donen conter, quan un alumne

fa un punt i ningú seu espera. Per lo tant els valors de companyerisme son molt importants ja que fins el que creuen millor, pot fallar i no passa res.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Doncs mira, tot el que tenim es del que ens han donat, del que s'hem pogut beneficiar, també a partir d'altre xic, Jordi Naya amb el qual e compartit algun curs de CEFIRE independentment de pilota sinó també d'Educació Física, i va vindre també i ens va dir que ell podia aconseguir-nos pilotes, i crec que vam fer una despesa de 30/40 € en pilotes. Actualment les que tenim son les que el artesà del Agullent ens va donar i algunes de plàstic, dur , però com realment necessitem 4-5 pilotes per a fer els enfrontaments ens apanyem, ja que jo realitze una progressió i per a això, utilitze balons d'espuma o pilotes de tenis.

Si que es cert, si no recorde mal, que quan feien o participàvem en pilota a l'escola ens donaven una carpeta, on ahi hi havia uns quans jocs introductoris, aleshores ens venia molt be per a tindre mes base sobre aquesta modalitat.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

No dispose. Si que es cert que disposem de una zona que esta molt be, però de espai reduït en el qual soles poden jugar 8 persones, i nosaltres tenim grups de 25/30 alumnes. En un futur si que disposarem de un gran pavelló que esta en construcció i espere que ens resolgui alguns problemes que tenim ara, però clar les zones que disposem ara no son les aptes ja que la pista poliesportiva es molt oberta i constantment les pilotes s'escapen a les afores, i en les altres zones el paviment no es el adequat ja que es irregular, també es cert que esta pendent aquest any que s'arregle i el puguen fer tot al mateix nivell per lo tant pense que serà millor.

Si que es cert que havia pensat dur-los algun dia al trinet del poliesportiu, però clar, estem parlant de 30 xiquets per a un professor i pense que son massa alumnes per a un professor.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguen mes equitatius o igualitaris?

Si, el que intente es que siguen equitatius els enfrontaments, per això el que faig es numerar-los 1-2-3-4 i aleshores el que faig al numerar-los es que tots juguen i participen amb les mateixes condicions, faig una espècie de raspall numerat, per a que tots li colpegen el mateix nombre de vegades, després també faig algo paregut per a que juguen 1-2 davant i 3-4 darrere i mes tard canvien els rols, açò els be molt be per a ensenyar-se les posicions.

Sempre es reparteixen els grups de forma mixta, per habilitats igualades perquè o sinó no te sentit que encara que es defenguin tots, ja que si fiques a un grup molt hàbil i a un altre grup no hàbil poden sorgir les discrepàncies, per lo tant un joc que no siga equilibrat no es bonic, ja que en aquest esport no busquem el triomf.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Doncs, crec que un xiquet que es de Albaida si que participa en alguna competició, però no estic segur.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

Doncs mira, sincerament jo el futbol no el done, i si el realitze el done molt poc, ja que no el considere apte per a impartir-lo en classe, per la falta de qualitat i que es veu molt fora de l'escola, aleshores jo la pilota valenciana la tinc a un nivell mes alt que el futbol, el basquet si que l'introdueix un poc però en part més general.

Per lo tant parlant personalment per el que faig jo, la veig igual o superior a altres esports, no se com es treballa en altres centres perquè al final en el currículum tu agafes el que més interès el desperta o el que coneixes mes.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No, com a extraescolar no.

10. ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

Doncs mira, jo alo millor considere que asil a Ontinyent per exemple no hi ha una tradició especial per aquest esport per lo tant a lo millor des de la regidoria d'esports seria interessant proposar una lliga a nivell escolar, podria tindre èxit, ja que podrien jugar-se les partides al trinquet municipal i així els xiquets observarien també les instal·lacions especificques com son, per lo tant amb un grupet de 4-5 xiquets per centre i fer una lligueta a nivell de centres educatius, resultaria interessant i de part fomentariem un esport nostre tradicional i autòcton i proposariem una alternativa mes per a que els xiquets realitzaren activitat física fora de l'escola.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 41

Sexe: Masculí

Anys de docència: 15

Titulació: Llicenciat en Educació Física.

Curs on imparteix docència: Secundaria i Batxillerat

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.10. Subjecte 10

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Doncs, quan era menut el meu avi era prou aficionat i així vaig tindre el meu primer contacte, el que passa es que he estat molt de temps sense tornar a saber-ne. Si que es cert que després durant la carrera nosaltres fèiem seminaris de diferents esports, els cual no estaven al currículum, i aleshores jo vaig fer un de pilota valenciana i a partir de eixe moment, jo hem vaig reenganxar, a partir d'eixe moment vam fer un grup de treball, vam fer estudis i diverses coses.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Jo el valori positiu, perquè una forma de enriquir els valors culturals nostres, que pensi que no s'hauria de perdre, i desgraciadament no hi ha molts recursos ni instal·lacions específiques en molts centres educatius, en aquest cas faig referencia al meu centre però ací a la localitat, en els públics llevat de un o dos que conega, no disposen d'aquestes instal·lacions.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

Si, el que t'he dit abans, si que vam rebre un seminari que era optatiu, es cert que hi havia diferents tipus que no apareixien al currículum, ja que apareixien com a optatius al segon curs de la carrera.

¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

A part del seminari que anteriorment t'he comentat, en cap matèria vaig tractar aquest contingut.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

En el cas de pilota a l'escola el nostre centre si que ha participat però ho ha fet primària, després quan es referim a cursos formatius de pilota, si que ne fet diversos.

He fet durant la carrera, encara que no meu reconeixien com ha crèdit i per lo tant no hem valia per a res dins de la carrera, si que hem vaig apuntar a dos cursos que feien a Universitat de Valencia de lliure configuració, però que si que hem van servir per a adquirir una millor formació.

Posteriorment si que vaig realitzar cursos de CEFIRE de pilota valenciana, i hem fet algun estudi, perquè vaig fer els cursos de doctorat i nosaltres estàvem en un grup de treball i vam realitzar dos publicacions de pilota, un el qual el vaig fer durant la carrera i estava relacionada amb la biomecànica, el qual era un estudi de la velocitat que adquiria la pilota en dos formes diferents de treta en raspall, després vaig realitzar un estudi sociològic i finalment un estudi del tipus de capacitat implicada en la pilota.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Si, llibres la veritat que si que n'he tinc prou, el que passa es que actualment tot el material que extrac es de pagines web com la de la federació.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, en tercer curs de la ESO es centrem amb el raspall, perquè es un contingut que apareix al currículum i jo vaig decidir encara que crec que apareix al segon curs, vaig decidir fer-ho en tercer ja que hem pareix més oportú. Per lo tant en tercer el que fem es una unitat didàctica de la pilota, en la qual fem raspall i també realitzem una excursió al museu de la pilota, encara que aquest any no l'hem feta perquè estava tancat durant l'època que eu fèiem nosaltres.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Jo la modalitat que mes treballo es el raspall, perquè trobe que es la mes oportuna degut a les seues facilitats i per altra banda degut a les instal·lacions que disposem. Al principi si que vaig intentar en el quart de la ESO jugar a joc al alt, d'aquest fet estic parlant-te aproximadament de fa 12 anys o més perquè recorde que al principi si que impartia

aquesta modalitat a les classes. Però clar amb el pas del temps vaig veure que hi havien molts errors i sorgien grans problemàtiques degut a les instal·lacions principalment i vaig decidir llevar-la.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, home es agrada molt, el que passa es que sempre existeixen certes dificultats i mes en aquest esport que es prou peculiar, aleshores pensi que hem de lluitar un poc més a l'hora de lluitar contra els tòpics dels esports, i si que es cert que des de que va desaparèixer canal 9 on es podien veure partides en directe, la gent ha perdut molta informació sobre aquest esport.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

A l'hora de recollir informació per als recursos teòrics si que trobe molta informació a les pàgines web, hi ha una explicació molt bona de com fer-se el guant en "ull esportiu" que de normal la utilitze. Nosaltres el guant el solem fer amb material reciclat, com per exemple el cartró de llet... després si que es cert que s'han de gastar 4-5 euros amb el tesamoll, el esparadrap... i el problema sorgeix a l'hora de la despesa, però consideri que es molt mínima la nostra matèria.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

A veure no hi ha instal·lacions específiques com be te dit abans, però per a fer raspall si que tenim certes zones habilitades com un carrer, la pista poliesportiva... però si que es cert que es prou limitat i més a l'hora de voler practicar altres modalitats de pilota.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?

Normalment els alumnes es solen col·locar ells per grups, al principi si que es cert que els costa un poc mes, per a mida que van jugant, ells van donant-se conter de qui tira fort o qui te mes habilitat i al final es col·loquen amb grups del mateix nivell de habilitat motriu, i així aconsegueixen fer els enfrontaments mes equitatius.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

No, actualment ningun.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

No eu se, eu desconec, però si que es cert que jo futbol no el done a les classes, perquè jo se que es un esport que tenen molt d'accés fora de l'escola, però no se en altres centres com s'estarà actuant, si que se que hi ha molt de desconeixement sobre aquest esport i si els docents no es preocupen per formar-se, la informació no t'arriba. Inclús en la meua època dins de la Universitat hem vaig sorprendre molt de la actitud de alguns Professors, ja que rebutjaven aquest esport, per la qual cosa hem pareix molt penós.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No, si que es cert que he donat extraescolars en general, si que he treballat la pilota en alguna sessió d'elles.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

Si, ja que hem pareix molt interessant i de gran importància que futurs docents estiguin analitzant i tractant el tema, i que per lo tant siga un tema d'interès per als nous llicenciats, perquè pensi que la veritat hi ha poca informació i consideri que es un esport molt important al nostre territori sobre tot, i pensi que la pilota valenciana baix el meu punt de vista es molt més rica que la basca i en canvi la basca si que s'està retransmetent en la televisió. Pensi per tant que per a la gent resultaria molt interessant aquest esport si el coneguera més, per altra banda l'únic tema "tabú" d'aquest esport el podem trobar a les "travesses", però hui en dia i amb l'ajuda online, les apostes estan presents en qualsevol esport.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 42

Sexe: Masculí

Anys de docència: 20

Titulació: Magisteri d'Educació Física

Curs on imparteix docència: Educació Primària

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.11. Subjecte 11

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Si, a la meua infància vivia al carrer del mig, que està al costat del teatre Etchegaray, es a dir, al costat del carrer on es jugaven partides de pilota, a partir d'aquestes va ser el meu primer contacte amb la pilota valenciana.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Pense que es un esport tradicional y autòcton, y que a mes que esta al currículum com a exigít per a impartir-la, crec que es interesant que els joves coneguin altres esports a part dels basics com el futbol o el basquet, per lo tant crec que es interesant veure aquest esport.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, en la meua formació no vaig realitzar cap assignatura que tinguera que veure amb la pilota com a contingut.

¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?

Tampoc, al menys en la facultat.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a

l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

No recordi ara mateix algun curs específic, però se que si que he realitzat algun curs relacionat amb la pilota, no com a contingut específic però si que me format d'aquest per a impartir els seus continguts a l'escola.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Ja et dic, la única referencia i de la qual hem trac o forme la meua unitat didàctica a la programació algun anys, es un llibre que pense que va enviar farà uns anys Conselleria, per als docents d'Educació física.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Actualment, no

No treballo la pilota valenciana com a contingut en si, però si que realitzem la iniciació a traves de altre esport com es el colp ball y en el qual crec que els xiquets aprenen colps com la raspada o la volea, a demes assistim tots els anys a les jornades de colp ball al poliesportiu municipal

.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Com t'estava diguent, treballem a partir del colp ball, com a jocs de iniciació i amb materials fàcils per als alumnes, com balons grans de goma o de espuma...

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si que son o resulten ser motivant per a la majoria dels alumnes, però hi ha que evitar en certes ocasions que els alumnes caiguen en la monotonia y que rebutgen allò desconegut.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

En quant al material teòric et refereixes, sols utilitze el llibre que te comentat abans, el que ens envià la consergeria, però als materials de proteccions o per a jugar com els balons, son materials que disposa el centre.

- 6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?**

NO. Ja que el centre no disposa de trinquets ni frontons.

- 7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?**

Si, se normal son els propis alumnes els que realitzen els propis grups de treball, però sempre hi ha que realitzar certes adaptacions, perquè soles posar-se per nivell d'habilitat o per amistats més pròximes, per lo tant a vegades si que tinc que fer equips mixtes.

- 7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**

Actualment pense que cap dels alumnes juga a pilota fora de l'escola.

- 8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**

Jo crec que si, cada dia s'estan oferint mes recursos i mes opcions per a que els alumnes coneguin aquest esport, per altra banda en el nostre cas, rebutgem esports com el futbol, per la repercussió social que te, ja que a l'hora del pati veus a molts xiquets practicant-ho. E l que intentem es que els xiquets coneguin altres esports i no es queden amb el A,B,C dels esports.

- 9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**

No, tampoc e tingut mai l'oportunitat ni me l'he preparat en cap ocasió.

- 10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

NO.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 43

Sexe: Dona

Anys de docència: 15

Titulació: Llicenciada en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

Curs on imparteix docència: Secundària i Primer curs de la Universitat de València.

Dades del docent: ☒ Definitiu ☐ En expectativa ☐ Interí

9.2.12. Subjecte 12

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

De quina forma? Que jo recorde, crec que en la llicenciatura, vaig començar a conèixer-la, a vorer gent, de les meues promocions o anteriors, precisament Jordi Naya i altra gent molt interessada per la nostra cultura que parlava d'eixe esport, i vaig començar a escoltar-lo, jo crec que prou tard la veritat, de tota manera jo tinc pocs records del que feia a l'escola, a nivell concret, pot ser que si que la veguera en alguna sessió però no com a contingut en si, però així com a recordar en la carrera si.

¿En la carrera per lo tant la vas veure com a contingut o com una ramificació de una matèria? Si, la vaig estudiar com a una part de una matèria.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Jo pense que qualsevol esport que siga propi, que responia a la nostra identitat cultural, s'ha de impulsar ,en aquest cas estem parlant de pilota valenciana, en concret, el raspall que es lo mes aplicable mescla i corda un poc modificada, i no solament això sinó altres coses que també son pròpies de la nostra comunitat, ara esta arribant-me molta informació, sobre treball, a partir de l'acrosport per a aconseguir la muixeranga, i jo sempre estes coses, pense que l'alumnat les ha de conèixer i valorar com a pròpies i mantindre-les de generació en generació

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

Jo pense que venia mes de pròpies alumnes, companys entre nosaltres, i igual que assistir a partides, vaig començar a fer-ho per conèixer-les, fins i tot en el meu poble, es a dir, jo crec que com assignatura o com a contingut no l'he donada. Pense que era mes com a un interès propi i de que altres companys m'hagen parlat d'aquesta modalitat i a mi m'entrava la inquietud i buscava la informació.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Si, e participat en alguns cursos, i després també, dos anys e participat a pilota a l'escola, el que passa es que últimament , ja fa varis anys de la meua participació saps, fa 5 o 6 anys que no participe perquè no ens arriba la informació, ja que aquesta aplega fins a primària primers cursos de secundaria, (1º i 2º de la ESO), per lo tant al jo donar des de fa prou 3º i 4º de la ESO i 1º de Batxillerat, aleshores si que se que fa unes setmanes va arribar, y ho van derivar directament als professors que tenen els primers cursos.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Si, jo de fet la teoria que utilitzi en els alumnes per a treballar els coneixements, doncs utilitzi material molt actualitzat, l'any passat van editar un vídeo molt "xulet", no recorde be la font però un que era com dibuixos animats, en plan molt divertit, es el vaig posar en classe i a partir de ahi jo tinc varies presentacions Power Point que ha anat fent o recopilant i d'eixa manera vaig mostrant la informació, també s'ha de dir que hi ha vegades que es informació molt especifica, molt concreta, i hi ha que anar a les modalitats que tu vas a treballar perquè sinó la gent es descentra un poc, Ja que hi ha modalitats de pilota que tan sols es juguen a un lloc determinat i per lo tant hem centre amb les quals vaig a impartir. Per altra banda, utilitzi molt el vídeo que va editar la federació, que esta molt bonic, y agafe informació de la pagina web de la federació, també tenim el llibre que ens van enviar.

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, la introduïm en quart de la ESO, fen referencia a jocs populars tradicionals, fem primer una part de jocs mes genèrics, de persecució... amb diferents implements i després hi ha una part hi ha una dedicació especial al tema de raspall.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Anexos

Si, en quant al material se'l han de fabricar ells, expliquem una miqueta com s'ha de fer de forma casera i econòmica, tenim ací models de material mes autèntics com els de la competició, i ells la veritat que tenen molta destresa perquè si que venen ja en eixe record de com fer seu, de fet molts d'ells eu tenen guardat d'un any per a l'altre, i nosaltres els obliguem per a que siguen un poquet mes ordenats a dur una caixeta tots els dies amb els didals obligatoris de una ma.

- ¿Ací ja els guants es realitzeu amb didals?

No, alguns tenen didals però altres simplement se'l fabriquen amb cartró, cartes i esparadrap, es depèn si tenen el material disponible o les facilitats que tinguin, hi ha qui es compra un guant de jardineria i se'l reforça, hi ha gent que te molta idea, per ja es perquè també be de darrere e, y a més a més amb el material passem llista i forma part de la nota com a actitud de dur el material per a poder treballar.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, que son motivant, el que passa es que en aquest centre per exemple ens dificulta un poc l'espai, perquè hi ha poques sones on pugem practicar-la. A la part de baix davant el salo d'actes hi ha dos carrerons, aleshores eixos dos carrerons que conflueixen els utilitzem, eixa es una possibilita, però després la pista de basquet es una altra i la pista descoberta de dalt, de manera que poden eixir per cada grup 4 equips i fem el que podem, perquè aquest centre no esta condicionat per a aquesta modalitat, moltes vegades, al final de la unitat, baixem dos dies al trinquet del poliesportiu municipal.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Doncs, normalment i actualment dispose ja del material, de les meues presentacions pròpies.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

No, no son aptes. De fet hi ha un corredor bo entre el gimnàs i les aules, que també moltes vegades l'utilitzem però destorbes als demes alumnes que estan realitzant classes teòriques, aleshores el espai, es un poc justet. A demes com anteriorment te comentat, en la ultima part de la unitat didàctica realitzem dos excursions al trinquet, aquest any no l'hem fet però l'any passat vam fer, l'últim dia de trimestre que fem activitats esportives, vam introduir el raspall al poliesportiu com una activitat mes, en la qual va participar la gent que havia donat la unitat de pilota.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?

Doncs home, els equips solen anar variant, i a mi el que m'interessa mes que siguin equitatius, es que no es quede ningun alumne despenjat, intentar que els grups siguin, i estiguin compensats entre ells, després moltes vegades això es voluntari , uns juguen contra altres perquè els apeteix, o normalment els enfrontaments jo no els faig obligatoris, cadascú que jugue amb qui vuiga,

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Que jo sapia no es dediquen, fora de les hores extraescolars, si que es cert que tinc un nebot que actualment esta practicant el raspall en el club de pilota d'Ontinyent i esta competint en la categoria d'infantil.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

No jo pense que hi ha continguts que tenen molta presencia, per que la societat així ho requereix, els xavals també estan molt influenciats, també hi ha alguns continguts que son millor rebuts que altres, aleshores el professor ha de lluitar una miqueta contra eixos continguts mes minoritaris, però jo crec que també es una cosa personal, jo als alumnes els ho dic que segurament si no vegem ací aquest esport, després ells fora no van a buscar-lo, i a l'inrevés si el vegeu i vos agrada sabeu que fora sempre podeu buscar informació i seguir-lo practicant, ja que la vida es molt mes que els esports convencionals que ens mostren en la televisió, i també a nivell educatiu estem per a això, per a donar oportunitats de saber, de conèixer coses que son desconegudes.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No, jo personalment no. Es cert que estic en la càtedra sobre pilota valenciana a la Universitat, es a dir, figuri com a representant, però, no arribe per tanta faena, aleshores, he quedat allí un parell de vegades per a reunir-se però poc mes... de fet de aquestes quedades conec a Jordi Naya o a Vicent Año que també esta.

10. ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

No, simplement que nosaltres si que procurem tindre aquest esport amb compte i pensi que deuríem considerar-lo en tots els centres educatius, a nivell de material específic, per a que els alumnes no es feren mal i gaudiren per complet doncs seria interesant que aquest

Anexos

material fora mes assequible, a nivell econòmic i que ells pogueren experimentar el joc de la pilota en totes les seues característiques, després també es un material que almenys en aquest centre s'extravia molt, se perden moltes pilotes i clar es un material car... i estic patint sempre per tal que no es perda cap pilota.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 43   **Sexe:** Masculí   **Anys de docència:** 20

Titulació: Magisteri d'Educació Física.

Curs on imparteix docència: Educació Primària.

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.13. Subjecte 13

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

- 1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?**

Jo, la pilota valenciana la conec de ací d'Ontinyent, del carrer Sant Domingo. Des de menut conec aquest esport, tant de veure-la al poble com per televisió, quan la retransmetien en Canal 9 o en Punt 2, i com m'agraden tots els esports dons ho veia.

- 2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?**

El valore positivament perquè esta també dins del currículum, he introduït alguna vegada el raspall però no em practicat tant, però fa anys la Generalitat Valenciana va enviar uns vídeos, un llibre també nomenat "Pilota a l'escola".

- 3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?**

No, va ser més tard en cursos de formació.

- **¿I alguna matèria que la treballara com una ramificació d'aquesta?**

No.

- 3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?**

He participat però ficant-los la part teòrica als alumnes mitjançant vídeos, sobretot quan no podíem eixir al carrer a causa del temps.

L'escola de pilota de ací ha vingut a vegades a donar informació als alumnes i a fer xarrades explicatives.

No he fet cursos de pilota, però si que dins d'algun que he realitzat, s'ha treballat la pilota valenciana,, i ens han explicat el funcionament, el material utilitzat, etc.

- 4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?**

No he visitat la pagina web relacionada amb la pilota valenciana, però si que he vist articles i vídeos relacionats que enviaven la Generalitat Valencia.

- 5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?**

En este cas la introduceix el meu company. Si que treballem el col ball, i alguna introducció de la pilota, però mol poc.

.

- 5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?**

A través del colpbol.

- 5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?**

El raspall si que es molt motivant per als alumnes, ho practiquem amb pilotes de tenis normalment, i s'entreenen molt. Els alumnes es fan els seu guants i aixina s'ensenyen de que esta fet.

- 5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?**

El material normalment el aconsegueixen els alumnes(didals, esparadrap...).

Anexos

Tots els anys rebem la invitació a que vinguin, del programa de pilota, però no arribem a tot i es impossible anar a participar.

- 6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?**

No disposem de instal·lacions en el centre per a jugar a pilota valenciana, ni arriben a ser aptes per a fer raspall. Sols ho practiquen en un corredor llarg que disposem, però com a molt poden jugar 4 xiquets/es.

- 7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguin mes equitatius o igualitaris?**

Sempre insistís en que els equips han de estar equilibrats, i no en número, sinó en habilitat.

- 7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**

Crec que en el club si que participa algun alumne.

- 8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**

Si que està impartint-se en general en les escoles i instituts, ja que forma part del currículum, però no té tant de pes com el futbol i el basquet, ja que els xiquets ho coneixen mes i els agrada.

- 9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**

No

- 10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

Si, que quan van a veure les escoles esportives al poliesportiu mitjançant l'ajuntament, igual que veuen el tenis o bàsquet, també veuen les instal·lacions del trinquet i com es practica.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 58

Sexe: Masculí

Anys de docència: 31

Titulació: Llicenciat d'Educació Física. (IVEF)

Curs on imparteix docència:

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.14. Subjecte 14

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?

Vaig fer un curset de pilota valenciana en el poliesportiu d'Ontinyent, vam utilitzar les instal·lacions del trinquet que hi ha i també vam vindre ací al institut que tenim un camp de trinquet i de frontó.

Jo no tenia informació de la pilota valenciana, sols la que veia pel poble quan fan partides en Sant Domingo, i quan era menut també he vist jugar a gent en el Carrer Major.

2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?

Bé, molt be, el que passa es que hi ha poques instal·lacions, de fet crec que ací al poble sols la tenim nosaltres en aquest institut. En el decret del 2000 el centres de nova construcció van estar obligats a instal·lar camps de pilota valenciana.

3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?

No, jo vaig estudiar a Madrid, ja que era la primera promoció de llicenciats, la promoció 11 de Madrid. La 10 es va muntar en Barcelona i en la 11 hi havia en Barcelona i en Madrid i jo em vaig presentar en Madrid, i no vam donar pilota valenciana, fèiem seminaris de rugbi de wàter polo... Al estudiar en Madrid no ens van ensenyar res de pilota valenciana, els que van estudiar en valencià supose que si que eu tindrien en compte.

3.1 En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a

l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

Si, el CEFIRE, que es va impartir en el poliesportiu i ací en el centre. L meua formació actual es gràcies al curs de CEFIRE.

4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana? ¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?

Si, tinc vídeos i material, ací tinc un llibre “ La pilota valencià”, tinc un cd també, i una caixa amb tot el material que s'utilitza en la pilota valencià(guants, didals, pilota...), ens ho va enviar la Generalitat Valenciana en el any 2007. I aquest material es el que ensenye als xiquets per a explicar-los l'ús de la pilota valenciana.

5. ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Si, perquè tenim unes bones instal·lacions, i es una activitat cultural i als xiquets els agrada.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

No em centre amb totes les modalitats però si que els faig un examen pràctic, que consta de pegar-li a la pilota amb les dos mans contra la paret i també pegar-li a la cantonera, que consisteix en pegar a una paret, i després a l'altra en altra ma, també en les dos pistes de futbol juguem a llançar la pilota, també em posat la corda en la galotxa i juguen a puts(dos contra dos), en el frontó també juguen a eliminar-se i en el trinquet a tres contra tres.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si, sobretot en primer i segon de la ESO, després mes avant en tercer i quart els agrada mes el basquet el futbol, etc.

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

El material didàctic ens el van enviar, i també utilitzi pilotes de tenis, que les duc jo.
No utilitzi el material específic, sobretot les pilotes de tenis.
Els alumnes han fet el seu propi guant que l'utilitzen per a jugar.

6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions especificques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?

Si. Si, ja que son noves les instal·lacions.

7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguem mes equitatius o igualitaris?

Si, faig equips igualitaris, o per parelles que fan els alumnes. Ells es distribueixen per les pistes i van jugant.

7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?

Si, ja fa molts d'anys.

Jo vaig coordinar ací als monitors del poliesportiu per a que vingueren a fer pilota valenciana, però en hivern per falta de llum i del desplaçament es va deixar de fer.

8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?

No tan com el futbol o bàsquet, ja que les instal·lacions fan molt i sobretot en la televisió no donen impotència a la pilota valenciana. Des de que va desaparèixer Canal 9, en la televisió poques vegades retransmeteixen la pilota valenciana.

9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?

No.

Fa uns quants anys si que venien monitors del poliesportiu a ensenyar la pilota valenciana, però jo no assitia.

Gracies al CEFIRE, em vaig informar més d'aquest esport.

10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?

La pilota valenciana el futur que te es incert, perquè ha anat baixant, i ara hi han altres esports com el pàdel o el tenis que tenen major importància, però als col·legis tampoc es practica.

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

MODEL/GUIO ENTREVISTA DOCENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA

Edat: 59

Sexe: Masculí

Anys de docència: 35

Titulació: Llicenciat d'Educació Física (IVEF)

Curs on imparteix docència: Educació Secundària.

Dades del docent: ☒ **Definitiu**   ☐ **En expectativa**   ☐ **Interí**

9.2.15. Subjecte 15

Aquest qüestionari es voluntari i anònim. L'objectiu del l'estudi es basa en analitzar la motivació o experiència dels docents en educació física, front a l'esport de la pilota valenciana, tracta de respondre raonant obertament les preguntes de l'entrevista i abans de continuar, moltes gràcies per la seua col·laboració.

- 1) ¿De que forma va conèixer la pilota valenciana o ha tingut contacte amb aquest esport ?**

Jo la e coneguda a nivell particular, ha vist alguna partida en algun trinquet però impartir-la no la e impartí mai en la meua programació.

- 2) ¿De quina forma valora vostè l'ensenyament d'aquest contingut a l'àmbit educatiu ?**

El consideri oportú, posat que es un esport autòcton y a mes a mes, pense que devia ser a lo millor de obligat compliment.

- 3) ¿En la seua formació inicial com a llicenciat, es a dir en la facultat va rebre formació relacionada amb la pilota valenciana?**

Amb la pilota Valenciana, mai, jo tint en compte que soc de la dècima promoció del IVEF de Madrid, per lo tant en aquells anys i en Madrid, la Pilota Valenciana allí com comprendràs...

- ¿I alguna matèria que la treballarà com una ramificació d'aquesta?**

No no, Mai.

3.1. En la seua formació posterior a la facultat, per exemple ha fet algun curs CEFIRE, ha assistit a jornades, cursos federatius, ha participat en el Programa Pilota a l'escola etc ¿En cas afirmatiu voldria explicar que li han aportat o quina es la seua opinió d'aquests?

No, Mai, e fet cursos, però de pilota valenciana com a contingut específic mai.

**4) ¿Te vostè alguna font d'informació valuosa relacionada amb la pilota valenciana?
¿Ha llegit algun llibre, article, document o has visitat alguna pagina web relacionada amb la pilota valenciana ?**

Mai, la veritat és que jo personalment no em preocupat, si que al centre, la meua companya i a nivell del primer cicle, ella si que impartia aquesta modalitat a les seves classes, perquè li era mes a fi o perquè a tingut algun contacte amb ella, per tant si que la impartia. De fet jo se que els nens jugaven a pilota valenciana i ací tenim una galotxeta, el centre és un centre nou i venia aquesta instal·lació. Per tant, ella a primer i segon la va impartir, però ja et dic que jo fins al moment i done classes a partir de tercer de l'ESO, no l'he donat mai, he donat jocs de pilota però no pilota valenciana. "

5) ¿Introdueix vostè a les seues classes la pilota valenciana? Per què ?

Mai, mai com ja te dit al ser una informació que ha estat fora de la meua programació, doncs no e donat res.

5.1 ¿De que forma treballa els seus continguts?

Realitze jocs de pilota però no de pilota valenciana com a tal.

5.2 ¿Creu que els continguts i valors d'aquest esport son motivant per als seus alumnes?

Si pense que poden ser motivant, el que passa es que jo personalment no me considerava capacitat per a poder impartir-la, degut a que no havia rebut la formació adequada, i si que es cert que tampoc me preocupat de formar-me en aquesta modalitat. Si que podria haver assistit a algun curs de formació però considerava que tenia prou contingut per a impartir la meua assignatura y no ha segut un tema que hem despertarà l'interès, i per altra banda com a nivell de centre ja es veia com be te dit abans, doncs no la incloïa a les meues classes

5.3 ¿Com se les arregla o amb quins recursos treballa per tal d'aconseguir material didàctic per a impartir aquesta modalitat?

Els e vist quan veig la oferta formativa de CEFIRE si que he vist a vegades que hi havia algun curs de formació sobre pilota valenciana, però no han despertat el meu interès.

- 6 ¿Disposa el seu centre de treball d'instal·lacions específiques de pilota? ¿Creu que les instal·lacions del centre són aptes per a impartir aquesta modalitat esportiva a les seues classes?**

Si pense que si que serien aptes de fet ja te dit dins de lo que seria la pilota valenciana esta la modalitat de la galotxa, i si que tenim al centre una galotxeta, y allí doncs si que sa fet alguna cosa, però el torne a repetir que jo no l'he donada mai.

- 7 ¿ Realitza vostè algun tipus d'adaptació per a que els enfrontaments siguen mes equitatius o igualitaris?**

Evidentment no, ja que si no la done a les meues classes, no la puc adaptar.

- 7.1 ¿Parlant dels seus alumnes, coneix si algun dels seus alumnes participa en alguna competició de pilota ?**

Si, si concretament ara mateixa tenim a un esportista destacat, un esportista d'elit de pilota valenciana, no se la modalitat que practica exactament però se que esta competint i esta cursant el primer de batxillerat.

- 8 ¿Creu que la pilota valenciana s'està impartint hui en dia en l'àmbit educatiu com altres esports com el futbol, bàsquet...? ¿Per què?**

Eu desconec, no se en altres llocs com esta fent-se, però pense que no perquè, els altres esports actualment tenen mes rellevància no? A nivells de repercussió social.

- 9 ¿Ha impartit en alguna ocasió alguna sessió de pilota valenciana extraescolar o ha realitzat alguna xarrada informativa respecte aquesta modalitat?**

No, mai.

- 10 ¿L'interessa afegir algun tipus de comentari relacionat amb la temàtica de l'entrevista?**

No, es simplement un tema que pensi que com te dit abans, com per tractar-se d'un esport autòcton i demes doncs si que pensi que deuria tindre millor consideració, però ja el dic i personalment entone la meua culpa, ha segut un tema que no...

Doncs moltes gràcies per atendre'ns, y per la seua col·laboració en aquest estudi.

Anexos